ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 152 (8. 350) ◆ 1993 йил 26 август, пайшанба Сотувда эркин нархда

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАТБУОТИНИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛОВЧИ ЖАМҒАРМАНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ТЎҒРИСИДА

Газета ва журналлар фаолиятини такомиллаштириш, даврий нашрларни чиқариш ва тарқатиш, шунингдек, бозор муносабатларига ўтиш шароитида журналистларни ижтимоий ҳимоялашни кучайтириш билан боғлиқ масалаларни ҳал этишда уларга кўмаклашиш мақсадида:

1. Ўзбекистон Республикаси матбуотини қўллаб-қувватловчи жамғармани ташкил этиш тўғрисида Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитаси, республика газета ва журналлари таҳририятлари ва бош муҳаррирлари кенгаши, «Шарқ» концерни, Журналистлар уюшмаси, Халқ таълими вазирлиги, «Истеъдод» жамғармаси, Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси ва бошқаларнинг таклифи қабул қилинсин.

2. Қуйидагилар жамғарманинг асосий вазифалари деб ҳисоблансин:

— газета ва журналлар нормал фаолият кўрсатиши учун зарур шарт-шароит яратишда, уларни чиқариш ва тарқатиш билан боғлиқ молиявий, моддий-техникавий масалаларни ҳал этишда амалий ёрдам бериш;

— давлат идоралари ва жамоат ташкилотларида газета ва журналлар ҳамда улар таъсисчиларининг манфаатларини ифодалаш, таҳририятлар билан биргаликда республика ҳукуматига даврий нашрларни чиқариш ва тарқатишни янада яхшилашга қаратилган таклифларни тақдим этиш;

— матбуотга мадад бериш мақсадида давлат ажратган маблағларни тақсимлашда иштирок этиш, ишлаб чиқариш, тижорат ва ташқи иқтисодий фаолият, шунингдек, ҳомийлик бадаллари ва бошқа бадаллар ҳисобидан ўз маблағларини ташкил этиш ҳамда бу маблағларни газета ва журналларнинг моддий базасини мустаҳкамлаш учун сарфлаш.

3. Республика даврий нашрларининг молиявий ва моддий-техникавий базасини мустаҳкамлаш мақсадида жамғармага Вазирлар Маҳкамаси заҳирасидан 1 миллиард сўм ажратилсин.

4. Жамғарма республиканинг барча юридик ва жисмоний шахслари, ташкилотлари, фирмалари ва уюшмалари учун очиқ деб ҳисоблансин.

Вазирликлар, идоралар, концернлар ва ҳокимликлар жамғарма фаолиятига бутун чоралар билан кўмаклашсинлар.

5. Ўзбекистон Республикасининг Вазирлар Маҳкамаси бир ҳафта муддат ичида ушбу фармон бажарилишини ташкилий жиҳатдан таъминлашга оид қарор қабул қилсин.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти

И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1993 йил 25 август.

Ислом КАРИМОВ:

«ЎЗБЕКИСТОН—БОЗОР МУНОСАБАТЛАРИГА ЎТИШНИНГ ЎЗИГА ХОС ЙЎЛИ»

Республика мустақил деб эълон қилинган куннинг икки йиллиги арафасида «Ўзбекистон» нашриёти Ислом Абдуғаниевич Каримовнинг «Ўзбекистон — бозор муносабатларига ўтишнинг ўзига хос йўли» китобини босмадан чиқарди. Китобда Марказий Осиё минтақасидаги йирик давлатлардан бирининг янги иқтисодий муносабатларга ўтиш концепцияси баён қилиб берилган.

Хусусан, Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ислом Каримов жаҳон тарихида мислсиз андоза ғоясини олға суради. Бу ғоя уч таркибий қисмдан иборат:

— ижтимоий жиҳатдан йўналтирилган бозор иқтисодиёти миллий андозаси моҳиятининг тавсифи;

— қатъий марказлаштирилган маъмурий-буйруқбозлик тизимидан хўжалик юритишнинг бозор муносабатларига асосланган йўлига ўтишнинг энг муҳим принциплари;

— иқтисодий ислоҳотларни амалга оширишнинг, тангликдан чиқиб олишнинг, барқарор ижтимоий-иқтисодий ривожланишни таъминлашнинг аниқ йўналишлари.

Теран фикрли, чуқур таҳлилга бой бу асарнинг асосий хулосаси қандай? Бозор муносабатларига ўтишнинг ўзига хос йўлини изчиллик билан ўтказишгина демократик ўзгартишлар учун, республикани ривожланган мамлакатлар қаторига олиб чиқиш, унинг халқаро нуфузини мустаҳкамлаш учун зарур моддий негизни вужудга келтиради. Иқтисодий турмуш тарзига, республиканинг ўзига хос хусусиятларига асосланибгина, унга мос келадиган давлат тузумини ва кучли сиёсий тузилмани барпо этиш мумкин.

Ўзбек ва рус тилларида нашр этилган бу китоб тўққиз бобдан иборат. Уларда бозор муносабатларига ўтиш даврида мустақил Ўзбекистоннинг иқтисодий ва сиёсий фаолиятининг асосий жиҳатлари батафсил баён қилиб берилган.

(ЎзА).

Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг икки йиллиги олдидан

Байрамолди йўқламаси

ҲАМЗАЛИКЛАР АРМУҒОНИ

Шаҳримиз байрам тусини олмоқда. Саноқли кунлар қолган катта шодиёнага ҳар бир туман ва маҳалла катта тайёргарлик кўрмоқда. Ҳамза тумани ҳам бундан мустасно эмас. Туман ҳокими Ботир ЮСУПОВ билан қилган суҳбатимиз мана шу мавзуда бўлди.

— Ботир Юсупович, айтингчи, бу кунга қандай тайёргарлик кўрилди, қандай ишлар амалга оширилди?

— Биласиз, тўйга тўёна билан бориш азалий одатимиз. Шундай экан бундан биз ҳам четда қолмадик. Июль ойининг бошидаёқ Ўзбекистон Халқ демократик партияси туман кенгаши билан ҳамкорликда энг аввало ишни ободонлаштиришдан бошладик. Шу хусусда махсус қарор қабул қилинди. Таркибида 21 кишини жамлаган ҳайъат аъзолари ўша кундан буён тинмай меҳнат қилишди. Мўлжалланган ишларимиз муддати 25 августга қадар эди. Лекин туманимиз меҳнаткашларининг фаолликлари туфайли барча ишлар 20 августдаёқ якунланиб шу куни туман хотин-қизлар кенгаши, ҳокимлик ва ХДП туман кенгаши ҳамкорликда фаол аёллар, Қаҳрамон оналар, намунали оилалар билан биринчи тадбирни бошлаб юбордик.

Тумандаги ишлаб чиқариш корхоналари, завод ва фабрикаларнинг барчаси байрамни меҳнатда ютуқларга эришиш билан кутиб олмоқдалар.

21 август куни ҳудудимизда Наманган вилояти қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари томонидан етиштирилган маҳсулотлардан таркиб топган «деҳқон бозори» ярмаркаси иш бошлади. У 1 сентябрга қадар давом этади. Байрам арафасида шаҳримизга 1200 тонна қишлоқ хўжалик маҳсулотлари келтириладиган бўлса, шундан бир қисми бизнинг туманда сотилади.

— Асосий шодиёналар қаерда ўтказилади?

— Бизда аҳоли жуда зич жойлашган, ҳудудий жиҳатдан ҳам кенг. Чекка жойларида истиқомат қилаётганларни ўйлаб, тадбирлар айнан бир кунда эмас, аксинча вақти билан маҳалла ва даҳаларнинг марказларида, корхоналар қошида ўтказишга келишиб олганмиз. Лекин шунга қарамай 31 август ва 1 сентябрь кунлари В. Сивец номли авиасозлар, «Тошқишлоқмаш» ишлаб чиқариш бирлашмасининг маданият саройлари, 1-уй-жой қурилиш комбинатининг клуби, Р. Пирмуҳамедов номли маданият ва истироҳат боғида бадиий ҳаваскорлик дасталари, яккахон хонандалар, таниқли санъаткорлар, фольклор гуруҳлари ўз маҳоратларини намойиш этадилар. «Истиқлолинг муборак, Ўзбекистоним!» ва «Ўзбекистон — келажаги буюк давлат» мавзуларида китоб кўргазма — савдоси, адабий учрашувлар ва давра суҳбатлари бўлиб ўтади.

Байрам қўшиқсиз, рақссиз ўтмайди. Шунинг учун ҳам маданий ишлар бўлими бунга алоҳида тайёргарлик кўрди. Мустақиллик майдони атрофидан туманимиз учун ажратилган жой ҳам жуда кўркам қилиб безатилмоқда. Буни биз «Анҳор бўйи саҳнаси» дастури деб номладик. Унга алоҳида тараддуд кўрилаётир. Унда «Замондош» маданият уйи қошидаги «Ширинжон», «Бахт», «Ҳамза» маданият уйининг вокал-чолғу рақс дастаси, «Наврўз» фольклор-этнографик жамоасининг театрлаштирилган концерти, «Қурувчи» вокал-чолғу дастаси, «Тенгдош» маданият уйи қошидаги «Сўғдиёна» халқ рақс жамоаси ва ўзбек халқ чолғу-созлари ҳамда «Горошина» болалар дасталарининг чиқишлари кутилмоқда.

Туманимизда афғон жангидан қайтган йигитларимиз кўпчиликни ташкил этади. Шунинг учун Ёшлар Иттифоқи ана шу қаҳрамон йигитлар билан ёшлар учрашувини ташкил этди. Яқиндагина фойдаланишга топширилган «Давр» чойхона—қаҳвахонасида маҳаллалар фаолларининг, оқсоқолларимизнинг тадбири бўлиб ўтади.

Катта шодиёна шаҳримизда ўтаётганлиги сабабли бизнинг туманга Қашқадарё вилоятидан келадиган меҳмонлар ташриф буюришади. Уларни қилинаётган ишлар ва эришилган ютуқлар билан таништириш мақсадида ҳам кенг қамровли давра суҳбати бўлиб ўтади.

— Ҳамза туманида ҳам меҳр-саховатли инсонлар кўп. Шу сабабли хайрия йўлидаги ишлар ҳақида ҳам тўхталсангиз.

— Тўғри айтдингиз. Бизда меҳр-оқибатли ва мурувватли инсонлар кўплаб топилади. Уларнинг ихтиёрига қараб, бор имкониятимиздан келиб чиқиб кам таъминланган ва қаровчиси йўқ фахрийларимизга 2 миллион сўм, Қизил Ярим Ой жамияти қарамоғида бўлган кимсаларга 1 миллион 140 минг сўм, турли сабаб ва ёнғин туфайли азият чеккан оилаларга уй-жойларини тиклаб олишлари учун 2 миллион сўм, фарзандлари биринчи синфга бораётган жажжи болакайларнинг ота-оналарига (165- ва 115-мактаблар учун) 1 миллион 400 минг, маҳаллаларни обод қилиш ва таъмирлаш учун 4 миллион, И. Охунбобоев номидаги махсус интернатга 500 минг, 103-мактаб-интернатга 500 минг, 30-болалар уйига ҳам 500 минг сўм, фахрийлар кенгашига 100 минг сўм маблағ ажратилди. Жами 12 миллион 140 минг сўмни ташкил этади. Бу борадаги ишларимиз ҳали яна давом этаверади.

— Туман ҳудуди тобора кенгаймоқда. Ҳозирги тақчил шароит бўлишига қарамай қурилиш-тиклаш ишлари қандай боряпти? Аниқроғи қурилиш соҳасидаги тўёналарингиз хусусида гапирсангиз?

— Бозор иқтисодиёти шароитида бирон-бир масканни қуриб битказишнинг ўзи бўлмаяпти. Лекин шунга қарамай «Ғалабанинг 40 йиллиги» ва Аҳмад Югнакий даҳаларида 16628 квадрат метрли уй-жой, 50 ўринли ёшлар кафеси, 3 минг 200 квадрат метрли «Ҳамза» марказий универсал дўкони, 75 квадрат метрли мева-сабзавот дўкони ва бир кунда 200 беморни қабул қила оладиган хўжалик ҳисобидаги поликлиникалар айнан байрам арафасида фойдаланишга топширилади. Ҳозирча мана шу ютуқларимиз мустақиллигимизнинг икки йиллигига армуғонимиздир.

Суҳбатдош Гулзода МАМБЕТОВА.

ТУМАНЛАРДА ҚАБУЛЛАР

СОБИР Раҳимов тумани ҳокимлиги кичик мажлислар хонасида байрамолди қабул маросими ўтказилди. Унда уруш ва меҳнат фахрийлари, афғон уруши қатнашчилари, партия ва ёшлар ташкилоти, хотин-қизлар, маҳалла комитети фаоллари қатнашдилар.

Қабулда иштирок этган 50 нафар кишига Ўзбекистон Президенти номидан чинни термалар совға қилинди. Туман ҳокими Хотам Абдураимов қабул маросими қатнашчиларини мустақиллигимизнинг икки йиллиги байрами билан қутлади.

Шунингдек, туман маданият уйи санъаткорлари шўх қўшиқ ва рақслари билан йиғилганларни хушнуд қилдилар.

* * *

СЕРГЕЛИ тумани ҳокимлигининг «Сирдарё» қаҳвахонасидаги расмий қабули ҳам мароқли ўтди. Туман ҳокими Озод Асқаров бир пиёла чой устида йиғилган корхона, ташкилот ва муассаса раҳбарларини мустақил Ўзбекистоннинг икки йиллиги муносабати билан табриклади. Йиғилганлар республикамиз равнақи учун, тинчлик ва осойишталигимиз учун тинимсиз саъй-ҳаракат қилаётган Президентимиз Ислом Каримовга миннатдорчилик билдирдилар.

Шаҳар Ҳокими маслаҳатчиси Маҳсум Маҳсумов бир неча фаолларга шаҳар ҳокимлигининг фахрий ёрлиқларини топширди.

Тумандаги Шароф Рашидов майдонида 23 августдан буён ҳар куни корхона ва ташкилот раҳбарлари ташаббуси билан навбатма-навбат ош берилмоқда. Унда иштирок этаётган кўзи ожизлар, ногиронлар ва фахрийларга совғалар улашилмоқда. Туман маданият уйи бадиий ҳаваскорлари иштирокида майдонда ҳар куни катта концерт дастури намойиш этилмоқда.

Эркин ЭСИРГАДИЕВ.

Бугунги кун нафаси

РЕСПУБЛИКАМИЗДА

● Ўзбекистон Олий Кенгашининг навбатдаги сессияси олдидан Қорақалпоғистон пойтахти Нукусда ҳамда Қашқадарё вилояти ҳокимлигида халқ ноиблари, шаҳар ва туман ҳокимлари билан учрашувлар бўлиб ўтди. Уларда Бош вазирнинг биринчи ўринбосари Исмоил Жўрабеков ҳамда Олий Кенгаш раисининг ўринбосари Эркин Халилов сўзга чиқдилар.

● Бухоро шаҳрида салкам 300 километрли Дамхўжа — Навоий — Бухоро сув тармоғи ишга туширилиши муносабати билан кўп минг кишилик митинг бўлиб ўтди. Бухороликларни зилол сув билан таъминлашда Бухоро, Самарқанд, Хоразм, Навоий вилоятлари, Қорақалпоғистоннинг ўнлаб қурилиш бошқармалари бир неча миллиард сўмлик иш бажардилар.

● Гулистонда Ўзбекистон мустақиллигининг икки йиллигига бағишланиб Сирдарё вилояти фаоллари, уруш ва меҳнат фахрийлари, ишлаб чиқариш илғорлари, ёшлар ва бошқа жамоат ташкилотларининг вакиллари билан учрашув бўлди. Ўзбекистон Президентининг давлат маслаҳатчиси Мавлон Умурзоқов илғорларнинг бир гуруҳига Президентимиз номидан эсдалик совғалари топширди. Ана шундай учрашув Қашқадарё вилояти ҳокимлигида ҳам бўлиб ўтди.

● Сурхондарё вилоятининг Жарқўрғон туманидаги Тўхта Шабуров хўжалигида республикамизда биринчилар қатори уруғлик пахтани теришга киришилди.

● Тошкент вилояти Ўрта Чирчиқ туманида Туркиянинг машҳур «Бурсель» фирмаси билан ҳамкорликда ташкил этилган қўшма корхонада тикилган эркаклар кўйлагининг дастлабки туркуми савдо дўконлари пештахталаридан ўрин олди. Корхонада ҳозир кунига 3 мингта кўйлак тикиляпти. Эртага эса Тошкентда «Бурсель—Шуҳрат» Ўзбекистон — Туркия қўшма корхонаси маҳсулот ишлаб чиқаришга киришади.

● 1975 йилда тузилган, бугунги кунда Ер куррасидаги 150 давлат аъзо бўлган Жаҳон сайёҳлик ташкилотининг минтақавий вакили Веттор Жусти сайёҳлик соҳасида амалга оширилаётган ишлар ва унинг истиқболли йўналишлари билан яқиндан танишиш мақсадида Ўзбекистонга келди. Меҳмон уч кун мобайнида Тошкент, Бухоро, Самарқанд ва Жиззахнинг қадимий зиёратгоҳлари ва диққатга сазовор жойлари билан танишади. Жаҳон сайёҳлик ташкилоти шу йил 4 октябрда Индонезиянинг Бали шаҳрида бўлиб ўтадиган ўзининг Бош ассамблеяси кенгашида Ўзбекистонни бу халқаро ташкилотга аъзо бўлиш ҳақидаги расмий аризасини кўриб чиқади.

● Урганчда Хоразм вилояти ҳокимлиги ҳамда Туркиянинг «Кебир-иншот» фирмаси ҳамкорликда бизнес маркази ташкил этишди.

● Чирчиқдаги «Электркимёсаноат» ишлаб чиқариш бирлашмаси ва кимё тармоғи ходимлари касаба уюшмаси «Оқтош» дам олиш уйи негизида санаторий-профилакторий ташкил қилди. Йил давомида ишлайдиган бу санаторийда даволаниш учун бирлашма ишчи хизматчилари йўлланма қийматининг 10 фоизини тўлайдилар, холос.

ҲАМДЎСТЛИКДА

● Кеча Москвада Ҳамдўстлик давлатлари ташқи ишлар вазирлари кенгашининг мажлиси бўлиб ўтди. Унда МДҲ мамлакатларининг ташқи иқтисодий соҳадаги фаолиятларини мувофиқлаштириш юзасидан фикр алмашинилди. Бирлашган Миллатлар Ташкилотига Беларусни Хавфсизлик Кенгашининг нодоимий аъзоси қилиб қабул этиш тавсия қилинди.

● Тожикистонга Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг бир гуруҳ мутахассислари келишди. Улар Афғонистон ва Тожикистон давлатлари раҳбарларининг олий даражадаги бўлажак учрашувини тайёрлашади.

● Ашгабадда Туркманистон Президенти Сапармурод Ниёзов билан Арманистон Президенти Левон Тер-Петросян ўртасида музокаралар бўлиб ўтди. Бу ерда икки давлат ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисида шартнома ҳам имзоланди. Туркманистон Арманистонга кунига 8,5 миллион куб метр табиий газ етказиб бериш мажбуриятини олди.

● Янги ўқув йилидан Беларусдаги мактабларда бошланғич ҳарбий тайёргарлик машғулотларини ўтказиш бекор қилинди. Улар ўрнига юқори синф ўқувчиларини фавқулодда ҳолатларда ҳаракат қилишга ўргатадиган махсус тайёргарлик машғулотлари ўтказиладиган бўлди.

● Россия Марказий банки 1993 йил намунасидаги 10 ва 20 рубль қийматга эга бўлган тангаларни муомалага киритди.

● Яқин кунлар ичида Арманистонга 1961-1992 йиллар намунасидаги собиқ СССР ва Россия қоғоз пуллари етарли миқдорда етказиб бериладиган бўлди. Арманистон аҳолисига иш ҳақлари, пенсия ва нафақалар ҳозирча ана шу қоғоз пуллар билан тўланадиган бўлди.

● Жамоатчилик талаби билан икки йил аввал беркитиб қўйилган Нижегород атом станцияси... вино ишлаб чиқаришни йўлга қўйди. Тез орада эса бу ерда арақ ҳам тайёрлана бошланади. Бўш турган бинолардан шу йўсинда фойдаланишга қарор қилинди.

ХОРИЖДА

● Кеча Россия Президенти Борис Ельцин Варшавада Польша Президенти Лех Валенса билан музокаралар ўтказди. Икки томонлама ҳамкорлик юзасидан қатор ҳужжатлар имзоланди. Жумладан, Россия ўз қўшинларини Польшадан аввал режаланганидан уч ой илгари — шу йил 1 октябргача олиб чиқиб кетадиган бўлди.

● Грузия раҳбари Эдуард Шеварднадзенинг фармони билан Абхазиядаги можарони узил-кесил ҳал этиш ҳамда бу мухторият мақомини белгилаш учун махсус ҳукумат комиссияси тузилди.

● БМТ Хавфсизлик Кенгаши Абхазияда ўт очишни тўхтатиш тўғрисидаги битимга риоя этилишини назорат қилиш бўйича ҳозирча олти ой муддат давомида фаолият олиб борадиган махсус гуруҳни тузишга қарор қилди.

● Пекинда чегара масалалари юзасидан илк бор Хитой-Вьетнам ҳукуматлараро музокаралари бошланди.

Янги ўқув йили тараддуди

МАКТАБ БОЗОРЛАРИГА МАРҲАМАТ

— Бу йил чиндан ҳам мактаб бозорлари очилиши муддатлари ҳаммага маълум бўлган сабабларга кўра бирмунча чўзилди, — дейди «Тошкентсавдо» концерни раисининг биринчи ўринбосари Собит ИМОМОВ.

Ҳозир аввалги йилларда бўлгани каби Тошкентдаги мактаблар қошида бундай бозорлар фаолият кўрсатмоқда. «Болалар дунёси», Тошкент хўжалик-маданий моллар савдоси, идораси, «Ғунча» ҳиссадорлик жамияти, Марказий универсал дўкони, «Ҳамза», «Чилонзор», «Юнусобод», «Улуғбек» ва бошқа йирик савдо ташкилотлари бундай бозорларнинг фаолият кўрсатишига яқиндан ёрдам бермоқдалар.

Ҳар бир ўқувчи оладиган ўқув қуроллари сирасига 25 та дафтар, шу жумладан 1-синфга борадиганлар учун 5 та дафтар, 10 та катак дафтар, 10 та бир чизиқли дафтар, 10 та умумий дафтар, портфель, чизмачилик учун 1 та альбом ва расм дафтари, готовальня, бир дона елим, дафтарлар учун 10 та ғилоф, 1 тадан шарикли ручка ва стержень, 1 тадан ўчирғич ва чизғичлар киради.

Мактаб бозорлари 10 сентябрга қадар ишлайди.

Жумладан,

Шайхонтоҳур туманида — Усмон Юсупов кўчасидаги 105-уйдаги 10-мактаб қошида (бу ерга 20, 137, 19, 65, 115, 42, 76, 59-мактабларнинг ўқувчилари ҳам бириктирилган); Халқлар дўстлиги кўчасидаги 84-мактаб қошида (бу ерга 13, 85, 95, 82, 157, 180, 45, 34-мактаб ўқувчилари бириктирилган); Оқсой кўчасидаги 4-уйдаги 40-мактаб қошида (бу ерга 38, 141, 186, 192, 136, 167-мактаб ўқувчилари бириктирилган); Уйғур кўчасидаги 101-уйдаги 41-мактаб қошида (бу ерга 102, 132, 92, 39, 169-мактаб ўқувчилари бириктирилган); Ибн Сино даҳасидаги 276-мактаб қошида (бу ерга 262, 299-мактаб ўқувчилари бириктирилган).

Собир Раҳимов туманида — Нодира кўчасидаги 19-уйдаги 119-мактаб қошида (бу ерга 36, 146, 22, 310, 23, 28, 159-мактаб ўқувчилари бириктирилган); Қорақамиш 1/4 даҳасидаги 165-мактаб қошида (бу ерга 16, 133, 233, 185-мактаб ўқувчилари бириктирилган); Қорақамиш 2/4 даҳасидаги 196-мактаб қошида (бу ерга 191, 219, 234, 15, 134, 242-мактаб ўқувчилари бириктирилган); Беруний майдонидаги 243-мактаб қошида (бу ерга 249, 29, 278, 261-мактаб ўқувчилари бириктирилган); Чиғатой кўчасидаги 277-уйдаги 111-мактаб қошида (бу ерга 1, 11, 24, 224, 46, 298-мактаб ўқувчилари бириктирилган).

Ҳамза туманида — Лисунов кўчасининг 1-мавзесида жойлашган 77-мактаб қошида (бу ерга 61, 153, 151, 149, 226, 67, 198, 230, 227-мактаб ўқувчилари бириктирилган); Оҳангарон шоҳкўчасидаги 255-мактаб қошида (бу ерга 282, 152, 307, 69, 161, 52, 204, 244, 166-мактаб ўқувчилари бириктирилган); Жарқўрғон кўчасидаги 4-уйдаги 156-мактаб қошида (бу ерга 170, 231, 216, 212, 206, 215, 30, 155, 145-мактаб ўқувчилари бириктирилган).

Бектемир туманида — Водник даҳасидаги 293-мактаб қошида (бу ерга 289, 290, 291-мактаб ўқувчилари бириктирилган) ва 292-мактаб қошида.

Яккасарой туманида — Глинка кўчасидаги 25-уйдаги 118-мактаб қошида (бу ерга 25, 72, 73, 89, 91, 135, 160-мактаб ва 20-олий спорт мактаби ўқувчилари бириктирилган); У. Носир кўчасидаги 148-уйдаги 172-мактаб қошида (бу ерга 26, 100, 144, 176-мактаб ва 13-олий спорт мактаби ўқувчилари бириктирилган); Қушбеги даҳасидаги 127-мактаб қошида (бу ерга 48-мактаб ўқувчилари бириктирилган);

Акмал Икромов туманида — Ленин кўчасидаги 4-мактаб қошида (бу ерга 81, 106, 109, 116, 75, 123, 124, 129, 177, 236, 245-мактаб ўқувчилари бириктирилган); Чилонзор даҳасининг 26-мавзесидаги 107-мактаб қошида (бу ерга 78, 199, 287, 283, 44, 229, 62, 74, 194, 189, 238, 228-мактаб ўқувчилари бириктирилган); Ўриксор кўчасидаги 297-мактаб қошида (бу ерга 193, 197, 14, 203, 295, 296, 306, 257-мактаб ўқувчилари бириктирилган).

Миробод туманида — Шевченко кўчасидаги 12-уйдаги 110-мактаб қошида (бу ерга 93, 94, 60, 40, 37-мактаб ўқувчилари бириктирилган); Бехтеров кўчасидаги 294-мактаб қошида (бу ерга 57, 175, 158, 154, 68, 53, 147-мактаб ўқувчилари бириктирилган); Қўйлиқ-3 даҳасидаги 263-мактаб қошида (бу ерга 125, 31, 218, 213, 214-мактаб ўқувчилари бириктирилган).

Мирзо Улуғбек туманида — Буюк ипак йўли кўчасидаги 48-уйдаги 71-мактаб қошида (бу ерга 18, 50, 55, 64, 99, 140, 142, 148, 171, 225, 241-мактаб ҳамда Успенский номидаги мактаб ўқувчилари бириктирилган); Яланғоч қўрғонидаги 221-мактаб қошида (бу ерга 205, 223, 27, 49, 113, 187, 190-мактаб ва ўқув ишлаб чиқариш комбинати ўқувчилари бириктирилган); Гулсанам кўчасидаги 1-уйдаги 211-мактаб қошида (бу ерга 35, 120, 207, 210, 248, 256, 279, 54, 286-мактаб ўқувчилари бириктирилган); Қорасув-2 даҳасидаги 208-мактаб қошида (бу ерга 112, 121, 209, 222, 275, 308-мактаб ва 105-интернат ўқувчилари бириктирилган).

Сергели туманида — Қўйлиқ-5 б даҳасидаги 266-мактаб қошида (бу ерга 47, 268, 252, 277, 237, 269-мактаб ўқувчилари бириктирилган); Сергели-3 даҳасидаги 7-мактаб қошида (бу ерга 6, 104, 305-мактаб ва 66-олий спорт мактаби ўқувчилари бириктирилган); Сергели-8 а даҳасидаги 301-мактаб қошида (бу ерга 32, 284, 267, 300, 303-мактаб ўқувчилари бириктирилган); Спутник даҳасининг 16-мавзесидаги 285-мактаб қошида (бу ерга 2, 3, 8, 33, 304, 35-мактаб ўқувчилари бириктирилган).

Юнусобод туманида—«Марказ-6» мавзесидаги 9-мактаб қошида (бу ерга 5, 17, 80, 43, 51, 88, 105, 239, 38, 70-мактаб ўқувчилари бириктирилган); Юнусобод даҳасининг 8-мавзесидаги 235-мактаб қошида (бу ерга 220, 21, 86, 259, 265, 271, 302, 240, 87-мактаб ўқувчилари бириктирилган); Юнусобод даҳасининг 15-мавзесидаги 273-мактаб қошида (бу ерга 97, 247, 83, 12, 246, 250, 122, 288, 258, 257, 253-мактаб ўқувчилари бириктирилган); Шаҳристон кўчасидаги 63-мактаб қошида (бу ерга 272, 150, 143, 96, 274, 58-мактаб ўқувчилари бириктирилган).

Чилонзор туманида — Чилонзор даҳасининг 1-мавзесидаги 103-мактаб қошида (бу ерга 168, 163, 162, 138, 131, 66, 90, 133, 184-мактаб ўқувчилари бириктирилган); Чилонзор даҳасининг 20-мавзесидаги 200-мактаб қошида (бу ерга 201, 202, 232, 188, 217, 101, 195, 114-мактаб ўқувчилари бириктирилган); Чилонзор даҳасининг 5-мавзесидаги 173-мактаб қошида (бу ерга 164, 79, 179, 128, 181, 182, 56, 178-мактаб ўқувчилари бириктирилган); Чилонзор даҳасининг Хоразмий кўчасидаги 280-мактаб қошида (бу ерга 126, 281, 270-мактаб ва 4-интернат ўқувчилари бириктирилган).

Маҳалладош

«МАҲАЛЛА» ХАЙРИЯ ЖАМҒАРМАСИ ТОШКЕНТ ШАҲАР БЎЛИМИ ВА «ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» ҚЎШ САҲИФАСИ

** «Ўзбекистон— келажаги буюк давлат» танловига*

МЕҲР-МУРУВВАТ МАКОНИ

ОНАХОНДАН ҳол-аҳвол сўраган эдик, кўзларига ёш олиб дедилар:

— Ўзим иккинчи гуруҳ ногирониман, болам, ёлғиз яшайман. Шу йил Наврўз куни 70 ёшга тўлдим. Туман ҳокимлигидан вакиллар келишиб, туғилган кунимда телевизор совға қилишди. Маҳалла-кўйга ҳам катта раҳмат. Доимо иссиқ-совуғимдан хабар олиб, моддий ёрдам беришаяпти. Бундай меҳр-оқибатдан кўнглим кўтарилиб, бошим осмонга етаяпти.

Юнусобод туманининг 8-мавзесида истиқомат қилувчи Наврўза Муҳаммадхонова ёлғиз бўлишига қарамай ёлғизликни ҳис қилмай яшаяпти. Чунки атрофида суянчиқлари — яхши одамлар, маҳалла-кўй бор. Кейинги пайтда биргина бу кишидан эмас, бошқа жойларда ҳам маҳалла шаънига билдирилган миннатдорчилик сўзларини кўплаб эшитаяпмиз. Бунинг боиси бор, албатта. Бир пайтлар унут бўлаёзган қадриятларимиз, миллий удумлар ва авлод-аждодларимиз мероси мустақиллик туфайли яна қайта тикланмоқда. Маҳаллаларда қадр-қиммат, оқибат, мурувват ва бошқа инсоний фазилатлар шаклланиб бораяпти.

Бундай ўзгариш ҳар биримизнинг қалбимизда ифтихор туйғуларини уйғотади. Фахрланмай бўладими, ахир. Республикамиз ўз мустақиллигини қўлга киритгач яна маҳаллаларга юз бурилди, маҳалла аҳлининг кўкрагига шамол тегди. Давлатимиз раҳбарлари мана шу масканларда аввало маънавиятни юксалтириш, фуқароларнинг кайфиятини кўтаришга алоҳида эътибор беришаяпти. Бу эса ҳозирги қийин шароитда жуда зарур бўлган дўстлик ва қардошлик алоқаларимизнинг янада мустаҳкамланишига олиб келаяпти. Улуғбек туманидаги бир гуруҳ маҳалла фаоллари Қозоғистон Республикасининг Туркистон шаҳрига ташриф буюришганда қозоқ дўстларимиз уларни нон-туз билан кутиб олишди. Вакилларимиз қатор маҳаллаларнинг иш тажрибалари, ёлғиз кишилар ва ёрдамга муҳтож оилаларга кўрсатилаётган ғамхўрликлар билан танишиб қайтдилар. Покистоннинг «Табани» фирмаси пойтахтимиздаги Мирзо Ғолиб маҳалласини оталиққа олиб, масжид қурилишига яқиндан ёрдам бераяпти. Акмал Икромов туманидаги «Тошинтерм» ўзбек-хитой қўшма корхонаси маҳаллалар эҳтиёжи учун катта миқдорда маблағ ажратди. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

— Истиқлол маҳаллаларнинг порлоқ истиқболини белгилаб берди, — деди Ҳамза тумани маҳаллалар ишини мувофиқлаштириш кенгашининг раиси Неъматжон Ҳасанов. — Маҳаллалар ҳаётида биринчи марта комитет раислари, фаоллар республикамиз Олий Кенгашига депутат этиб сайланди. Комитет раислари ва котиблари маош олиб ишлашаяпти. Бундай ўзгаришлар ғайратимизга ғайрат қўшади, мустақиллигимизни янада мустаҳкамлашга ундайди. Биз фаоллар билан кенгашиб, биринчи галда фуқароларимизнинг турмуш тарзини яхшилаш, меҳр-оқибатни қарор топтиришга ҳаракат қилаяпмиз. Шу мақсадда тумандаги 35 та маҳалла оталиқ корхоналарга бириктириб қўйилган. Тузилган шартномага кўра бу жамоалар ёшларни ишга жалб этиш, маҳаллаларда касаначиликни ривожлантириш ва муҳтож оилаларга ёрдам беришга муносиб ҳисса қўшишаяпти. Озиқ-овқат таъминотини яхшилаш мақсадида дўкон мудирларининг аттестациясини ташкил этганимиз ҳам яхши натижа бераяпти. Президентимиз Ислом Каримовнинг ташаббуси билан республикамизда «Маҳалла» хайрия жамғармаси тузилгани маҳаллалар ҳаётида унутилмас воқеа бўлди. Айни пайтда жамғарма кам таъминланган оилалар, етим-есирлар, ёлғиз қариялар, ногиронлар, ёш оилалар ва фуқароларни ижтимоий ҳимоя қилишда фаол қатнашмоқда. Шунингдек, миллий удумларимиз, қадриятлар ҳамда инсоний фазилатларни қарор топтиришга ўз ҳиссасини қўшаётир. Жамғарманинг Тошкент шаҳар бўлими Улуғбек, Яккасарой, Шайҳантоҳур, Сергели ва бошқа туманлар ҳокимларининг ташаббуси билан бунёд этилган ва қайта таъмирланган 30 та гузарга ҳокимликлар билан бирга 10 миллион сўмдан ортиқ асбоб-анжомлар ва жиҳозлар олиб берди. Маҳаллаларда ташкил этилаётган тадбирларда фаол иштирок этиб, шу масканлардаги ёрдамга муҳтож кишиларга совға-саломлар улашилаяпти. Маҳаллаларда кўп йиллар фаоллик кўрсатиб, айни пайтда кексалик гаштини сураётган отахонларнинг хонадонларига бориб, уларнинг оила аъзолари иштирокида дўппи, чопон кийдирилаяпти. Халқаро болаларни ҳимоя қилиш куни кўп болали оилалар ва болалар уйларига ўтган йилги нархда 100 минг сўмлик кийим-кечаклар совға қилинди. Маҳаллаларда ўрнак кўрсатаётган маданият ва санъат арбоблари йўқланиб, уларнинг руҳини кўтариш одат тусига айланиб қолган. Жамғарма томонидан амалга оширилаётган бундай маданий-маърифий ва хайрли ишларни санайверсангиз адоғига етиш қийин.

— Тошкент шаҳар ҳокимлигига раҳмат,— деди Юнусобод даҳасидаги «Ўзбекистон мустақиллиги» маҳалла комитетининг раиси Эгамназар Қодиров.— Қандай масалада мурожаат қилмайлик ўз ёрдамларини аяшмайди. Кўп қаватли уйларда маҳалла тузганимиздан сўнг комитетимиз аъзолари, фаоллар билан маслаҳатлашиб, жамоамиздаги ёрдамга муҳтож кишиларга беминнат кўмаклашиш, турли миллат вакилларининг ҳамжиҳатлигини таъминлашни асосий вазифа қилиб белгиладик. Бизда 57 нафар уруш ногиронлари ва 48 та ёрдамга муҳтож оила бор. Жамғармамиздан уларга ун, гуруч ва бошқа озиқ-овқат маҳсулотлари бериб турамиз. Тошкент шаҳар соғлиқни сақлаш бош бошқармаси текинга дори-дармонлар ажратган. 12-поликлиника шифокорлари ҳафтада бир кун навбатчилик қилишаяпти. Бундай ғамхўрликлар фақат одилона сиёсат юритилаётган юртдагина бўлади.

Меҳр-оқибат, қадр-қиммат, мурувват топган юртнинггина келажаги буюкдир. Буни яхши англаган маҳалладошларимиз республикамизда рўй бераётган янгиланиш жараёнларини қўллаб-қувватламоқдалар. Шу туфайли ҳам диёримизда тинчлик, осойишталик, барқарорлик ҳукм сурмоқда. Ўз навбатида ҳукуматимиз маҳаллаларнинг мавқеини янада ошириш, бу масканларни аҳил оилага айлантириш учун барча чора-тадбирларни кўраётир.

Пойтахтимиздаги «Наврўз» маҳалласида маданият маркази очилиши пайтида маҳалла комитетининг котиби Жавлон Аҳмедов бу ердаги шароит билан таништиргани ёдимизда.

— Мана бу хона маҳалла комитетининг идораси, бунисида милиция участка вакили ўтиради, кейингиси хотин-қизлар кенгашининг раисиники,— деди у хоналарни бирма-бир кўрсатар экан.— Булардан ташқари ёшлар хонаси, ЗАГС маросими ўтказиладиган, радио-телевизор тузатиладиган ва беморларни қабул қиладиган жойлар ҳам бор. Яқин келажакда учта хонада кичик корхона очишни мўлжаллаб турибмиз. Мана бу мовий гумбаз ости эса отахонлар чойхонаси.

Шарқона услубда бунёд этилган, маҳалла учун барча қулайликлар мавжуд бўлган бу марказни «Исломобод» деб номлашди. Айни пайтда гузардаги имкониятлардан нафақат маҳалла аҳли, балки Кўкча даҳасида яшовчилар баҳраманд бўлишаяпти. Йўлимиз шу томонга тушганда чойхонада мазза қилиб чойхўрлик қилаётган, суҳбат қуриб ҳордиқ чиқараётган отахонларни кўриб кўнглимиз шодликларга лиммо-лим тўлади. Истиқлол нашидаси нақадар гаштли!

Саъдулла ШОДИЕВ.

● **Танлов ҳомийси — «Тўқимачилик комбинати» Тошкент ип-газлама ишлаб чиқариш бирлашмаси.**

** Бу киши—биздан*

ИШНИНГ КЎЗИНИ БИЛАДИ

КЎПЧИЛИКНИНГ талаби билан комитетга раис этиб сайланган Тўхтамурод ака тезда фаолларни тўплаб, ўз режаси ҳақида сўзлади:

— Аввало, маҳалла комитети учун алоҳида идора қуриб олайлик. Бунинг учун маҳалламизда имконият бор. Жар ёқаси ва Кайковус атрофида бундан 30-40 йил аввал экилган дарахтларнинг кўпи кексайиб қуриб қолаяпти. Ана шуларни қирқиб иморатга ишлатамиз. Ярамайдиган шох-шаббалар ва қинғир-қийшиқ ходаларни чойхона ва ошхона ҳисобига ўтказиб, улардан пишиқ ғишт олишга пул сўраб кўрамиз. Қирқиб олинган дарахтлар ўрнига тол, терак ва бошқа манзарали дарахтлар эксак ҳадемай етилиб қолади. Мен бу таклифимни маҳалла йиғилишида ҳам ўртага ташлайман. Яхшилаб ўйлаб кўринглар, ўз мулоҳазаларингизни айтарсизлар. Шундай қилмасак бир-икки киши билан маҳаллани обод қилиб бўлмайди.

Бу фикр ҳаммага маъқул тушди. Эртасига йиғилишда сўзга чиққан Аломиддин Алоҳиддиновнинг гаплари айниқса таъсирли бўлди.

— Ҳаммангизга маълумки, бир вақтлар «Чиғатой дарвоза» кўркам, серфайз гузарлардан бири ҳисобланган, — деди у. — Бу ердан узоқ қишлоқлар, қўшни Қозоғистонга савдо карвонлари ўтган. Карвон саройлар, чойхоналар йўловчиларга хизмат қилган. Мана шундай табаррук жойни обод қилсак савоб бўлади. Эрта-индин бўладиган ҳашарга ҳамма қатнашсин, атаганини берсин. Мен хонадонимиз номидан бир неча ёғоч-тахта ва ғиштларни маҳалла учун ҳадя этаман...

Хуллас, 1986 йилнинг баҳорида бошланган бу ташаббус кузгача давом этди. Кайковус ариғи бўйидаги 10 сотихдан ортиқ ташландиқ жой тозаланиб, маҳалла комитети учун шинамгина идора қуриб, атрофи темир панжара билан ўралди. Иккинчи йили ҳовлининг ўнг томонига сартарошхона, чап томонига орқа ўгириб енгил машиналар созлашга жой ажратиб берилди. Кейинги йили эса 50 кишилик кичик клуб ҳам қуриб олинди. Улуғ Ғалабанинг 45 йиллиги кунида «Чиғатой дарбоза»дан урушга бориб, ҳалок бўлганлар хотирасига мармар ёдгорлик ўрнатилди.

Биз маҳаллада амалга оширилаётган хайрли ишлардан мамнун бўлиб, комитет раиси Тўхтамурод ака Нажимовдан бундан кейинги режалари ҳақида сўрадик.

— Маҳалла аҳлининг кучи билан зарур ишларимизни амалга оширдик, — деди у. — Эндиги вазифа жамоамизда соғлом ёшлар камол топиши учун тадбирлар белгилаб, амалга оширишдан иборатдир. Албатта, бундай авлодни соғлом оиладагина вужудга келтириш мумкин. Бунинг учун аҳоли ўртасида тушунтириш ишларини олиб бормоқдамиз. Айниқса ҳозирги қийин шароитда тўй ва бошқа маросимларни ихчамлаштириш, ичкиликбозликка чек қўйиш ва ишсиз юрган ёшларни ишга жалб этишга қатъий киришдик. Бунда оқсоқолларимиз, маҳаллага бириктирилган участка вакили Олимжон Мирзабоев яқиндан ёрдам бермоқда.

Шу ўринда маҳалламиздаги бир неча оилани бошқаларга намуна қилиб кўрсатаётганимиз катта аҳамиятга эга бўлаётганини айтиб ўтмоқчиман. Масалан, Муҳокама кўча, 39-уйда яшовчи нафақахўр Содир ота Тоировнинг 6 фарзанди яхши касб эгалари бўлиб етишишган. 4-берк кўчадан Олимжон Расуловнинг 4 фарзанди олий маълумотли, халқимизга нафи тегаяпти. Бундай оилалар маҳалламизда тобора кўпайиб бормоқда.

Шуниси қувончлики, С. Раҳимов туманидаги «Чиғатой дарвоза» маҳалласида кейинги вақтда ободонлаштириш билан бирга аҳоли ўртасида тарбиявий ишлар ҳам режали олиб борилмоқда. Гузарда нонвойхона, рўзғор буюмлари дўкони, кичик бозорча, гўшт дўкони, 2 та чойхона ва ошхона халққа хизмат қилмоқда:

Ҳамидулла ЙЎЛДОШЕВ.

СУРАТДА: маҳаллада фахрийларни шарафлаш маросими пайти.

** Шундай оила бор*

ОТА МЕРОС ХИСЛАТЛАР

МАЖИДХОН ака Баҳодиров номини Мирзо Юсуф ва Фирдавсий маҳаллалари аҳли ҳурмат билан тилга олади. Маърифатли, юксак маданиятли, имон-эътиқодли, ўз соҳасининг ҳақиқий билимдони бўлган бу инсон ҳаёт бўлганида 90 ёшга кирган бўларди.

Тупроқшунос олим — профессорнинг ҳалоллик ва поклик, меҳнатсеварлик, илм-фанга бўлган садоқати сингари юксак инсоний фазилатлари фарзандларига ҳам сингдирилгани қувончлидир. Чунончи, Вадудхон ота касбини ихтиёр этгани ҳолда, 1950 йилда Тошкент ўқитувчилар илмгоҳининг биология факультетини битириб, ўқитувчилик қилмоқда. Рауф ҳам тўқимачилик ва енгил саноати институтини тамомлаб, шу ерда ишлаб келмоқда. Кенжа ўғил Роиқжон араб тиллари, Шарқ алломаларининг асарларини ўрганиш ва уларни халқимизга етказиб бериш бўйича докторлик диссертацияси устида ишламоқда. Қизлари Нажиба ва Закия Баҳодировалар ҳам педагогика фанлари номзоди сифатида илмий иш билан фаол шуғулланишмоқда. Рашида Баҳодирова эса 22 йилдирки, физика ва астраномия фанларидан дарс бериб келади. Мактаб жамоаси, ота-оналар ўртасида моҳир педагоглиги, ҳалоллиги, меҳрибон оналиги билан ҳурмат-эътибор қозонган.

Бу оиланинг яна бир ибратли томони шундаки, Мажидхон ака билан Ёқутхон аялар роппа-роса ярим аср иноқликда ибратли ҳаёт кечиришган. Ҳа, бу оилада эр-хотин ўртасидаги аҳиллик, ҳалоллик, меҳнатсеварлик, илмга ташналик, катта-кичикка ҳурмат-иззатда бўлиш, ўзгалар манфаатини юқори қўйиш сингари барча инсоний фазилатлар фарзандларга тўла маънода сингиб кетган. Истардимки, шаҳримизда шундай меҳр-оқибатли, аҳил ва иноқ оилалар кўпаяверса.

Саъдулла СУЛТОНОВ.
Юнусобод тумани.

** Кўп қаватли уйларда*

БАРАКАЛЛА, ОЙДИНХОН!

ЯҚИНДА биз яшаб турган 18-уйнинг учинчи қаватига Ойдинхон исмли қиз келин бўлиб тушди. Тўй жуда чиройли, кишининг ҳаваси келадиган даражада ўтди. Келин келганнинг учинчи кунидан бошлаб уйнинг фақат учинчи қавати эмас, балки 1 ва 2-қаватлар озода қилиб супурилиб, ҳовлига сув сепиладиган бўлди.

Бундай ҳолни кўриб кексаларимизнинг қувонганини кўрсангиз. Келинларга хос назокат билан ўтувни супураётган ёки ҳовлига сув сепаётган Ойдинхонни кўриб: «Баракалла қизим, умрингдан барака топ», деб дуо қилиб ўтиб кетишади. Ниҳоят кўп қаватли уйларда ҳам худди маҳаллалардаги каби миллий удумларимиз ўз қадрини топа бошлаганидан бошлари осмонга етади.

Ойдинхон қайнота ва қайнонаси Мурод ака ҳамда Мавлуда аяларнинг ҳурматини ўрнига қўяяпти. Қўни-қўшнилар қани энди кўп қаватли уймизга Ойдинхонга ўхшаш саранжом-саришта, озода келинлардан яна икки-уч нафари келса, дея орзу қилмоқдалар.

Ҳамид ПЎЛАТОВ,
Ибн Сино мавзеси.

** Аҳил жамоаларда*

БИР ТАН, БИР ЖОН

ТУРСУНАЛИ ака идорага маҳалла комитетининг барча аъзолари йиғилишгач, сўз бошлади:

— Ўзингизга маълумки, айни пайтда ўлкамизнинг ҳамма бурчакларида Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг икки йиллигини муносиб кутиб олишга қизғин тайёргарлик кўрилмоқда. Бу қутлуғ санани маҳалламиз аҳли ҳам кўнгилдагидек кутиб олиши керак, шундай эмасми?

— Ҳақ гапни айтдингиз, — деди раиснинг гапини маъқуллаб уруш ва меҳнат фахрийси Ҳамид ака Марайимов. — Биз ҳам бошқа маҳаллалар сингари бу байрамни ҳар қачонгидан ҳам мароқли ва файзли ўтказишимиз лозим. Токи ҳамманинг бир умрга ёдида қоладиган бўлсин. Бўлмаса байрамолди тадбирларни белгилаб олсак, айни муддао бўлур эди. Бинобарин, айёмга салкам икки ҳафта вақт қолди.

— Шунинг учун сизларни бу ерга тўплаб маслаҳатлашиб олайлик дедим-да, — сўзида давом этди кўп қаватли уйлардан ташкил топган «Биринчи Чилонзор» маҳалла комитетининг раиси Турсунали Раҳимов. — Ҳамиджон ака, сизнинг зиммангизга маҳалладаги ёлғиз ва қаровчиси йўқ қарияларни аниқлаш вазифасини юклаймиз, маъқулми? Уларни шундай пайтда йўқламасак қачон йўқлаймиз? Кейин уларга топшириладиган совғамиз ҳам бор. Сиз, Абдумажид, — дея муовинига юзланди Турсунали ака, — эртага шанбалик бўлишидан ҳаммани хабардор қилиб чиқинг. Байрам арафасида ариқларни тозалаб, дарахтларни оқлаб, йўлкаларни супуриб-сидирсак савобли иш қилган бўламиз. Кейин туман ҳокимлиги олдида юзимиз ёруғ бўлади. Чунки бу хайрли ишдан ҳеч ким четда қолаётгани йўқ. Ҳа, ошпаз масаласини ҳам ҳал қилишимиз керак. Ахир, байрам куни катта дошқозонда ош дамлаб, қўшни маҳаллалардан меҳмонларни таклиф қиламиз. Мен ҳозир тушдан кейин ҳомийларимиз ҳузурига — «Ўзбекнефтгазқурилиш» ва «Ўзбекгазмонтаж» ташкилотларига бораман. Байрамга маблағ ажратишга ваъда беришган. Бўлмаса, белни маҳкам боғлаб, ҳозирданоқ байрам тараддудини кўраверамиз...

— Маҳалламизда истиқомат қилувчи турли миллат вакилларини қовуштириб, уларнинг аҳил ва иноқ яшашида, миллий ва маънавий қадриятларимиз, янгича анъаналаримиз тикланиб бораётганидан раисимиз ва оқсоқолимизнинг хизматлари беқиёсдир, — дейди «Биринчи Чилонзор» маҳалла комитети раисининг ўринбосари Мажид ака Маҳсумов. — Ёши етмишдан ошган бўлишига қарамай, тиниб-тинчимайди. Маҳалламиздаги ҳали ечимини топмаган муаммоларни ҳал қилиш учун ҳали ҳокимликка, ҳали турли идораларга елиб-югуради. Қисқа вақт ичида биз у киши билан талайгина ишларни амалга оширдик. Айни пайтда ҳудудимизда тўйхона ва замонавий чойхона қуриш ташвишида юрибмиз. Бу хайрли ишларнинг ҳаммасига маҳалламиз отахони бош-қош бўлмоқдалар.

Исмоил ЗОИРОВ.

** «Маҳалла» хайрия жамғармаси*

КЕНГ КЎЛАМЛИ ТАДБИРЛАР

ПОЙТАХТИМИЗ маҳаллаларида ташкил этиладиган байрам тадбирларининг ҳар томонлама сермазмун, қизиқарли ва ўзига хос бўлиши учун республика «Маҳалла» хайрия жамғармаси Тошкент шаҳри бўлими томонидан аниқ режалар ишлаб чиқилган. Жамғарма аъзолари кўплаб маҳаллаларга бориб, жамоаларнинг байрамга қандай тайёргарлик кўраётгани билан яқиндан танишмоқдалар. Туманлардаги маҳаллалар ишини мувофиқлаштириш кенгашлари билан ҳамкорликда жойларда шанбаликлар уюштирилди, кўча ва хиёбонлар ободонлаштирилди, қабристонлар тозаланди.

«Тошкентсавдо» давлат ҳиссадорлик уюшмаси билан биргаликда маҳаллаларда замонавий маданият марказлари бунёд этилаётгани кўпчиликка аён бўлса керак. Бу ишда жамғарма катта ташкилотчилик вазифасини адо этмоқда. Мустақиллик байрамигача пойтахт туманларида 8 та гузар фойдаланишга топширилиши кўзда тутилган.

Қутлуғ айём кунлари одамларга меҳр-мурувват, саховат кўрсатиш азалдан маҳаллаларга хос бўлган одат. Жамғарманинг Тошкент шаҳри бўлими ёрдамга муҳтож оилалар, ёлғиз кексалар, фахрийлар, ногиронлар учун 1 миллион сўм маблағ ажратди. Шуниси диққатга сазоворки, туман ҳокимликлари билан келишилган ҳолда, хонадонларга бориб, байрам билан қутлаб ҳам пул, ҳам қимматбаҳо совғалар топширилади.

Байрам олдидан маҳаллаларда маънавиятни кўтариш, қадимий урф-одатлар ва анъаналарни тиклашга алоҳида эътибор берилаяпти. Шу мақсадда «Ўзбекистон — Ватаним маним», «Маҳалла дўстлик ва тинчликнинг мустаҳкам қўрғонидир», «Ўзбекистон — келажаги буюк давлат», «Соғлом авлод учун» ва бошқа мавзуларда кенг миқёсда тадбирлар ўтказилаяпти. «Боғи эрам»да ташкил этилган ана шундай тантаналардан бирида маҳалла фаоллари, ёшлар тарбияси билан шуғулланаётган муассасаларнинг вакиллари иштирок этишиб, соғлом авлодни шакллантиришда маҳалланинг роли тўғрисида қизғин баҳс юритдилар. Қутлуғ айём арафасида «Маҳалла» дастурининг бажарилиши юзасидан туман маҳаллалар кенгашлари, «Сувсоз» тресті, «Тошгаз» бирлашмаси вакиллари «Маҳалла» жамғармасининг ташаббуси билан Ўзбекистон радиоси орқали очиқ мулоқот ўтказдилар. Бундай мисолларни яна кўплаб келтириш мумкин.

Мустақиллик шодиёналарининг кўлами кенг. Маҳаллаларда жамғарма ҳамкорлигида турли учрашувлар, давра суҳбатлари, миллий спорт ўйинлари ва мусобақалар ташкил этилаётганини ҳам айтиб ўтиш зарур.Буларнинг барчаси истиқлол туфайли эришган муваффақиятларимизни халқимизга намоён этиш, уларнинг руҳини кўтаришга мўлжалланган.

Шавкат САЪДИЕВ.

Азалдан маҳаллаларда қарор топган удумларимиз мавзелар ва кўп қаватли уйларда ҳам шаклланиб боряпти. Айниқса тўйларни уюшқоқлик билан ўтказиш, маросимларда катта-кичикнинг иштироки, кексаларга чексиз ҳурмат ҳамда бошқа одатларимиз турмушга чуқур сингиб бораётгани қувончлидир. Пойтахтимизнинг Ибн Сино — 1 мавзесидаги 13-уй фаоллари замонавий урф-одатларни ҳаётга тадбиқ этиш учун астойдил ҳаракат қилишяпти. Бир иш бўлса улар доимо маслаҳат билан бажарадилар. Маҳалла комитетининг раиси Зоҳиджон Султонов жамоада қадр-қиммат, меҳр-мурувват қарор топиши учун барча имкониятларни ишга солмоқда.

СУРАТДА: маҳалла комитетининг раиси З. Султонов (ўртада) фаоллар билан навбатдаги режалар хусусида маслаҳатлашмоқда.

Нуъмонжон Муҳаммаджонов сурати.

■ Босмага бериш вақти 11.30

ТОШКЕНТНИ тасаввур қилганда кўз ўнгимизда оқ, қизил, сариқ атиргулларга бурканган майдонлар, хиёбонлар, салқин боғлар, сўлим Анҳор бўйлари, файзли ва гавжум кўчалар гавдаланади. Айниқса, унинг Эски шаҳар қисми ўзгача олам. Уни шаҳар ичидаги шаҳар деб аташ мумкин. Бу жой ўзига хос бўлиб, унинг ўз турмуш тарзи, ўз қонун-қоидалари бор. Тошкентни Эски шаҳарсиз тасаввур этиш қийин.

Эски шаҳар бир неча юз йилдан бери Тошкентнинг энг қадимий, нуфузли марказларидандир. Унда Ўрта мустақил ҳокимлик тариқасида мавжуд бўлиб, ҳар бир даҳа ўртасида вақти-вақти билан қонли тўқнашувлар бўлиб турган. Бундай тўқнашувлар баъзан бир неча ҳафталаб давом этиб, росмана жанг шаклини олган. Суюнчихон Эски шаҳарнинг зич жойлашган аҳолиси ва бозорга зарар етмаслиги учун жанглар ўтказиб туриладиган майдон — Жангтоҳни қуради. XVIII асрнинг 80-йилларида Жангтоҳда энг сўнгги даҳалараро тўқнашув бўлади. Бу тўқнашувда Суюнчихон ғолиб келиб, бутун Тошкентга ҳоким бўлиб қолади.

Жойларнинг тарихини биласизми?

ШАҲАР ИЧИДАГИ ШАҲАР

Осиёнинг энг катта бозорларидан бири жойлашган. Бу бозор қанча шаҳарлар, қишлоқларни бирлаштирган.

Эски шаҳар ҳақида гап кетганда, энг аввало, унинг бош майдони бўлган «Чорсу» тўғрисида сўз юритмоқ жоиздир. «Чорсу» сўзининг бир неча талқини бор. Халқ тилида бу атама «Чорси» рўмол, қийиқча маъносини шаклида қўлланилгани учун бериши қайд қилинади. Шу билан бирга «Чорсу» — «тўрт сув» дегани бўлиб, бу майдоннинг қоқ ўртасидан илгари тўрт томонга қараб сув оқиб ўтган, деган тахмин ҳам йўқ эмас.

«Чорсу»ни қоқ иккига бўлиб, жарлик ўтган ва унинг устига катта тахта кўприк қурилган. Кўприкнинг устига майда ҳунармандлар ўзларининг кичик-кичик дўкончаларини қуриб олганлар. «Чорсу»дан Бешёғоч томон кетаверишда ҳамда Қоратош кўчаси бўйлаб эски чолдевор, лойсувоқли уйлар қаторлашиб кетган эди.

Даҳанинг энг кўркам ва баланд биноси Кўкалдош мадрасаси бўлган. Бу мадрасанинг тарихий аҳамияти шундаки, бу ерда Муқимий, Фурқат, Ҳамза Ҳакимзода сингари номи улуғлар яшаб, ижод этганлар.

Чорсу ансамблига, шунингдек, XVI асрда қурилган Бароқхон ва Суюнхўжахон мақбаралари, XIV асрга мансуб Шайх Ҳованди Тоҳур (Шайхонтоҳур), Қалдирғочбий мақбаралари, XVII асрда яшаб ўтган Абдул Қаюм Хайробод эшон мақбараси, Шайх Зайниддин Бобо Тошкандий мақбараси киради.

Маълумки, Тошкентнинг ўн икки дарвозаси бўлиб, булардан иккитаси: Шайхонтоҳур ва Сағбон дарвозалари «Чорсу» даҳасида жойлашган. Биринчи дарвоза Шайхонтоҳур меъморий ансамблига кирган ва номи ҳам шундан келиб чиққан. Иккинчисининг номи эса «суқбон» сўзининг бузилган шакли бўлиб, аввал «суқбон», «субон», «саъбон», кейинчалик «сағбон» дейила бошлаган. «Суқбон» — «бозор қоровули» деган маънони англатади. Ҳозирги Сағбон кўчасида ўтган асрнинг охирларига қадар «Чорсу» бозорининг қоровуллари истиқомат қилганлар (шунинг учун ҳам кўча Суқбон деб аталган).

Ҳозирги Охунбобоев майдони ўрнида Пиён бозор, ундан салгина нарида эса Жангтоҳ жойлашган эди. Бу Жангтоҳ Шайхонтоҳур (ёки Чорсу) даҳасининг ҳокими Суюнчихон томонидан XVIII аср охирларида қурилган. Гап шундаки, у маҳалла Тошкентнинг Себзор, Кўкча, Шайхонтоҳур ва Бешёғоч деб аталувчи тўрт даҳаси ўзига-ўзи хўжайин бўлган

«Чорсу» XX асрнинг бошларида ниҳоятда ўзгариб, бир қанча янгиликларга эга бўла бошлади. Тошкент ҳаётида катта воқеа бўлган трамвай биринчи бўлиб «Чорсу»да юрган. Ўша вақтларда вагонлар Шайхонтоҳур билан Бешёғоч оралиғидагина қатнаб, ҳар битта вагонни 6 ёки 8 от тортган.

Тошкентликлар бу янгиликни «Кўнка арава» дейишган. «Чорсу»да Қаландархона ҳам бўлиб, шу бино ва унинг атрофи гавжум жой саналган. Қаландархонада кураш, хўроз уриштириш, варрак учириш каби беллашувлар бўлган, бинонинг ёнидаги майдончада эса дор қурилиб, масхарабозлар, аскиячилар одамларга қувонч улашишган. Майдоннинг бир чеккасида эртакчи чоллар ўтириб, турли эртак, қизиқарли ҳикоятларни сўзлаб берганлар.

«Чорсу»да Ғафур Ғулом ўзининг «Шум бола»сида тилга олган Илҳом самоварчининг чойхонаси жойлашган эди. У киши асли тошкентлик бўлиб, бир неча бор Москва, Самара, Қозон шаҳарларига саёҳат қилиб, у ерлардан рус ёзувчиларининг китоблари, турли буюмлар олиб келган. 1910 йилда Илҳом самоварчи Россиядан граммофон келтирган. Бу нарса Тошкент учун мутлақо янгилик эди. 1912—1914 йиллар ичида Илҳом самоварчи ўз дўсти Мулла Тўйчи ҳофиз билан биргаликда маданиятимиз учун беқиёс хизмат қилди: улар қатор ўзбек ҳофизлари, мақомчилари ва аскиябозларининг ашула ва аскияларини граммофон пластинкаларига ёзиб олиб, авлодларга қолдиришди.

Эски шаҳардан ўзбек маданияти хазинасини бойитишга катта ҳисса қўшган қатор шоир, олим, санъаткорлар етишиб чиққан. XIX асрда яшаб, ижод этган шоир Гулшан, XX аср ўзбек маданияти чароғбонлари бўлмиш Мавлоно Хислат, Музтариб, Тавалло, Сидқий-Хондайлиқий, Мискин, Абдулла Авлоний, Олимхон домла, Мунаввар қорилар шу ерда туғилган. Шунингдек, бу жой Абдулла Қодирий, Ғафур Ғулом, Ойбек, Ғайратий, Боту, Ойдин, Вали Ғафуров каби адабиётимизнинг йирик вакилларига ҳам ватан бўлган.

Эски шаҳар ўтмишда бўлиб ўтган қанчадан-қанча воқеаларнинг гувоҳидир. Бу жой ҳозир жуда ўзгариб кетди. Осмонўпар бинолар, бозордан кўра музейни эслатувчи савдо расталари, кенг, теп-текис кўчалар қурилди. Аммо ўз ҳаёт тарзи, қонун-қоидалари, халқининг ўзига хос чапанилиги сақланиб қолган. Ва бу ҳеч қачон йўқолмайди.

Хайрулло НУРИДДИНОВ.

ДУТОР куйи. Уни эшитганда, ўзи билмаган ҳолда хотиралар бағрига сингмаган киши бўлмаса керак. Унинг оҳанги дилнинг энг нозик пардаларини ҳам ларзага солиб, қалб тубига чўкиб қолган аламларни, армонларни сел қилиб оқизади. Бу сеҳрли оҳангни ҳар сафар эшитганимда болалигим ёдимга тушади.

Кўпнинг кенгашига

МЕҲРОБДА ҚОЛГАН ДУТОР

Онам дутор чаларди...

Турмуш ташвишларидан толиққанда, ёки бирор кўнгилсизлик бўлиб дили ғашланганда, меҳробдаги қозиққа осилган момомнинг дуторини қўлига оларди. «Муножот», «Ушшоқ» куйларини шунчалик берилиб чалардики, кўзларидан оққан ёшни тия олмасди. Биз болалар ҳам онамизнинг атрофига ўтириб куй тинглардик. Онам дуторни чалиб-чалиб, енгил тортарди. Баъзан қўшни аёллар, қариндошларимиз, хола-аммаларимиз келганларида онамни қўярда-қўймай дутор чалдирардилар. Онамнинг ширали овозини ҳузур қилиб тинглашарди. Шунга ҳам анча йиллар бўлди. Онамдан кейин ҳеч ким дутор чалмади. Табиат унга берган иштиёқ, истеъдод ва овозни бизга бермади. Дутор бўлса ҳамон меҳробдаги қозиқда осиғлиқ турари.

Шаҳар хотин-қизлар клубининг учрашувларидан бирида узоқ суҳбатдан сўнг навбат қўшиққа берилди. Унинг ижрочиси оддийгина, истарали, кўзлари чарос қиз эди. У қўшиқни бошлашдан олдин маҳоратли эмаслигини айтиб, агар ижрода хато қилса, узрини сўради. Сўнг чуқур тин олиб, ашулани бошлади. Даврa сув қуйгандай жим-жит бўлиб қолди. Ҳамманинг вужуди қулоққа айланди. Ҳатто деворлару қандиллар, курсилар ҳам қўшиқ тинглаётгандек эди, гўё. Берта Давидова, Ҳадя Юсупова, Муножат Йўлчиевалардан қолишмайди. Қиз гулдурос қарсаклар, олқишлардан уялиб, ҳаяжонланиб жойига ўтирди. Мени эса у билан суҳбат қилиш иштиёқи чулғади.

— Онамдан ўрганганман қўшиқ айтишни, — деди у ийманиб, — мумтоз қўшиқларни, мақомни жуда яхши айтадилар у киши. Шундан бўлса керак, онамнинг орқаларидан мен ҳам хиргойи қилиб ўрганганман ашулаларни.

— Нега радио ёки телевидениега бормайсиз, — сўрайман ундан.

— Мен маҳоратли эмасман. Ёки ашула айтган ҳар бир одам халққа кўриниши шартми? Ахир аяларимиз, бувиларимиз ҳам қўшиқ айтишни ўзлари билишганку? Уларнинг замонида мусиқа мактаби, ашулачилик тўгараги, телевизор ёки радио бўлмаган-ку? Шунинг учун буларнинг бирортасига боришга ошиқмаганман. Ашулани эса ўзим учун айтаман. Бугун бу ерда ўртоқларим, устозларим қўйишмади.

Қиз гапириб бўлиб секин ерга қаради. Шу пайт унинг сийратини Чўлпоннинг «Кеча ва кундузи»даги Зебига ўхшатдим. Ҳа, бу қиз Зебининг ўзи эди. Демак, ҳозир ҳам бор экан-да Зебилар, деган ўй ўтди хаёлимдан. Мен эса уларни йўқотиб қўйгандим.

Қиз мени уйига таклиф қилди. Бордим. У Мирзо Улуғбек туманидаги Югнакий маҳалласида турар экан. Шунча гаплашибману исмини сўрамабман, Марҳабо экан. Чиннидай тоза ҳовлига кириб борганимда Марҳабонинг онаси Юлдуз опа бизга пешвоз чиқди. Бир пиёла чойдан кейин Марҳабо мени ўзининг хонасига бошлади. Оддийгина, аммо саранжом-саришта хонага кирганда биринчи бор кўрган нарсам деворда осиғлиқ турган дутор бўлди. Китоб жавонида Навоий, Фузулий, Бобур, Бедил, Муқимий каби шоирларнинг китоблари дид билан терилган.

Мен Марҳабодан фақат дутор чалиб беришни сўрадим. У қозиқдан дуторни олди. Қаршимга, кўрпачага ўтирди. Дуторни бир-икки созлади-да, «нимани чалиб берай» деб сўради. Мен «билганингизни» дедим. У «Гулноз»ни чала кетди. Нозик бармоқлари таранг тортилган симдан енгил ҳаракат қиларди. Кейин «Дугоҳ»ни чала бошлади. У шунчалик берилиб кетдики, ҳатто қаршисида менинг борлигимни ҳам унутди. Куйга қўшиқ жўр бўлди. Унинг жарангдор овози бутунлай мени ўзига асир этганди. Берилиб тинглардим. Шу пайтда онамни эсладим. Онам ҳам дуторни ана шундай иштиёқ билан чаларди. Мен Марҳаболарникидан хурсанд, кўнглим тоғдай кўтарилиб қайтдим.

Бу учрашув узоқ вақт ёдимда қолди. Ҳар гал уни ўйлаганимда бир саволни қайта-қайта ўзимга бераман. Нега ҳозир Марҳаболарга ўхшаганлар кам? Жавобига келганда эса Марҳабонинг айтган гаплари ёдимга тушаверади.

Дарҳақиқат, илгари маҳаллаларда аёллар давра қуриб мушоира, баҳру байтлар қиларди, дутор чертиб ашула айтарди. Ҳеч ким у пайтда мусиқа мактабига қатнаб, ўрганмасди соз ушлашни. У кезлари шовқин-суронли Ғарб мусиқаси ҳам йўқ эди. Орада жуда катта бўшлиқ, жарлик пайдо бўлганки, унинг нариги томонига ўтишга йўл йўқ. Шунинг учун ҳам болалар миллий мусиқага қизиқишмайди, ихлоси йўқ. Фақат ғайритабиий кийимлар кийиб, телбаларча жазавага тушадиган рокчилар бўлса бас. Бирорта маҳаллада ўзича рубоб тинғиллатиб, куй ўрганмоқчи бўлган болани учратмайсан киши.

Яқинда Миробод туманидаги маҳаллаларнинг бирида яшовчи танишимникига бордим. Уйида ҳар хил миллий мусиқа асбоблари борлигини кўриб, ҳавасим келди. Аммо у киши ҳам менга ўхшаб мумтоз куйларга қизиқаркан. Фарзандларига ўрганиш учун олиб келган экан бу асбобларни. Лекин болаларининг бирортаси қизиқмасмиш.

Гилам устида осиғлиқ турган дуторни қўлимга олдим. У дунёнинг бутун сир-асрорларини бағрига босиб ётгандай бўлиб кўринди. Наҳотки машҳур қўшиқчиларни етказиб берган маҳаллаларда бундан кейин дутор янграмаса, унинг дилкаш овози кўнгилларга завқ бермаса? Ота-боболаримиздан, момоларимиздан қолган ёдгорлик нега жим? Ахир у куйлаши керак-ку? Қани энди маҳаллаларда, тўй-ҳашамларда, йиғинларда дутор наволари янграса, мумтоз куйлар эшитилиши билан барча уни тингласа, катталар болаларни унинг қадрига етишга, ардоқлашга ўргатишса. Қани энди, фарзандлар миллий чолғу асбобларини ёниб, ёндириб чалишса, ундан ўзлари завқ олишса. Шунда меҳробда чанг босиб ётган дуторлар мунғаймаган бўларди. Ахир, уларда ота-боболаримиз руҳи, бой маданий меросимиз мужассам.

Назира СОДИҚОВА.

Маҳалладош

Ўрнак олса арзийди

ЙЎЛ ХАВФСИЗЛИГИ ЭЪТИБОРДА

ШАЙХОНТОҲУР туманидаги Маннон Уйғур маҳалласида Тошкент шаҳар Давлат автомобиль назорати бошқармасининг тарғибот бўлими бошлиғи, милиция подполковниги Б. Муродов, унинг ўринбосари, милиция майори А. Эрназаров ва шу бўлим нозири, катта лейтенант Н. Хўжаев иштирокида фаоллар билан қўшма йиғилиш ўтказилди.

Мажлисни маҳалла комитети раиси Т. Назаржонов очиб, яқин кунларда янги ўқув йилининг бошланиши, болаларнинг мактабга қатнаши ва шу муносабат билан кўчаларда транспорт ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш борасидаги камчиликларни бартараф этиш кераклиги ҳақида тўхталиб ўтди. Шунингдек, турли хил тартиббузарликларнинг олдини олиш учун 4 та маҳаллага биргина ҳудуд участка вакили камлик қилишини таъкидлади.

Шундан сўнг майор А. Эрназаров сўзга чиқиб, тўйлар спиртли ичимликларсиз ўтказилса, безорилар ва маст ҳайдовчиларнинг камайишига эришиш мумкинлиги ва бошқа фикр-мулоҳазалари билан ўртоқлашди. Подполковник Б. Муродов шу маҳалла аҳлидан жамоатчи нозирлар тавсия этиб, гувоҳнома бериб, навбатчилик қилишларини уюштиришни таклиф этди.

Кези келганда шуни айтиш керакки, мазкур маҳалла аҳли ўтган йилдан бери кўча ҳаракатини қондавий ташкил қилиш борасида кўпгина фойдали таклифлар ила жонбозлик кўрсатиб келмоқдалар. Ўйлаймизки, бошқа маҳаллалар ҳам улардан ўрнак оладилар.

М. ХОЖИЕВ.

Тошкент шаҳар Давлат автомобиль назорати бошқармаси тарғибот бўлими нозири.

СУРАТДА: мулоқот пайти.

ШИФОКОРЛАР БИЛАН УЧРАШУВ

ШАЙХОНТОҲУР туманининг Гулобод маҳалласидаги «Марказ-26» мавзесида шу ҳудудга хизмат кўрсатувчи 35-поликлиника жамоаси ибратли тадбир ўтказди. Ҳозирги ёз пайтида бир қадар кўпайган ўткир ичак касалликларининг олдини олиш борасида маҳалла аҳолиси ўртасида суҳбат уюштирилди.

Унда аҳоли номидан вакиллар сўзга чиқиб, ертўлаларнинг тоза эмаслиги, хонадонлардаги турли ҳашаротлардан қутулиш қийин бўлаётгани хусусида гапирдилар. Поликлиника бош шифокори Малика Ғиёсова, унинг ўринбосари Насиба Юсупова, шаҳар «Саломатлик» маркази шифокори Зумрад Хўжаева ва бошқа шифокорлар сувдан тўғри фойдаланиш, озиқ-овқат маҳсулотларини сақлаш ва озодалик қоидаларига риоя қилиш хусусида тушунтирувчи сўзларни айтишди.

Учрашув сўнггида Гулобод маҳалла комитети раиси Қамариддин Исломов, маҳалла фаоли Абдуғофур Тўлагановлар 35-поликлиника шифокорларига уйма-уй юриб кишилар саломатлигини назорат қилаётганликлари учун миннатдорчилик изҳор қилишди.

Абдумалик АБДУРАҲМОНОВ.

Қиш тайёргарликни ёқтиради

ҲАРАКАТДА — БАРАКАТ

ЁЗ фасли қишга тайёргарлик кўриш, таъмирлаш-тиклаш ишлари учун энг қулай пайт ҳисобланади. Шу боис бу даврни ғанимат билганлар ундан унумли фойдаланишга ҳаракат қиладилар. Биз, бу борада қандай ишлар амалга оширилаётгани билан қизиқиб Ҳамза туманининг маҳаллаларида бўлдик.

Туманда «Маҳалла» дастурини амалга ошириш бўйича шаҳар ҳокимлигининг кўрсатмасига биноан бир қанча ишлар қилинаяпти. Хусусан, йўлларни таъмирлаш ярим йиллик режаси 120 фоизга бажарилиб, Воровский, Хигилский, Оқ-дарё кўчаларига асфальт ётқизилган. Суғориш тармоқларини тубдан таъмирлаш ишлари ҳам рисоладагидай бўлиб, Алиев, Алимкент кўчаларига сув қувурлари ўтказилди. Бундан ташқари, оқава сув қувурлари ўтказилди. Оқава сув ва чиқинди қувурларини созлаш ва қуриш ишлари барча маҳаллаларда кўриб чиқилди. Жумладан, «Умид» маҳалласига 725 метр, Мураббий кўчасига 425 метр, Маҳмур номидаги маҳаллага 537 метр узунликда янги қувурлар ётқизилиб, бу борадаги режа 97 фоизга бажарилди. Шунингдек, электр ва телефон тармоқларини ўтказиш ҳам амалга оширилмоқда. Бироқ, газлаштириш бўйича ишларнинг тўхтаб қолганлиги кишини бироз ранжитади. Режага биноан «Қўйлиқ ота» маҳалласининг Тўёна кўчасига 5 километр узунликда газ ўтказилиши керак эди. Аммо бу иш ҳали бошлангани йўқ. Биз бунинг сабабини суриштирганимизда туман ободонлаштириш бошқармасининг ходими Баҳодир Садриддинов шундай жавоб берди:

— Ҳокимлигимиз газлаштириш учун керагича маблағ, ишчи кучи ажратган. Лекин, асосий қурилиш ашёси, газ қувурлари йўқ. Илгари биз уни Россиядан олар эдик. Ана шу муаммо бу соҳадаги ишимизга тўсқинлик қилиб турибди. Умуман, бошқа кўпгина қурилиш ашёлари жуда камёб бўлиб кетди. Топилганларининг ҳам нархи осмонда. Бизга маҳаллалардан ёрдам сўраб мурожаат қилишади. Ўзимизда борлари билан ёрдам беряпмиз.

Дарҳақиқат, ҳозирги шароитда бу борада муаммолар кўндаланг бўлиб, ишни орқага суряпти. «Умид» маҳалла комитетининг раиси Жуманиёз Собиров шундай деди:

— Ёзда уйини таъмирлаш ёки иморат солиш мақсадида баъзилар меҳнат таътилини шу мавсумга тўғрилаб оладилар. Қурилиш ашёларидан ёрдам бериш учун маҳалла комитетига келишади. Ўзимизнинг жамғармадаги шифер, албастерни сўраганларга бердик. Аммо ҳозир уйларни таъмирлаш учун керак бўлган асосий ашёлар — оҳак, цемент, ойна йўқ. Борлари ҳам жуда қиммат. Ҳокимликка шу хусусда бир неча маротаба чиқдик. Уларда ҳам бўлса беради-да. Бунинг устига мактаб ҳам маҳалладан ёрдам сўради. Уларга бир машина тупроқ олиб бердик. Ҳар куни камида битта-иккита одам цемент сўраб келади. Маҳалламиз аҳлининг аксарияти Авиация ишлаб чиқариш бирлашмасида ишлаганликлари учун энди улардан ёрдам сўрамоқчи бўлиб турибмиз. Чунки керак, ҳадемай қиличини қайраб қиш келади.

Раиснинг куюниб гапиришида жон бор. Ҳозир қай йўл билан бўлмасин, уйлар таъмир қилинмаса, эртага ёмғирли, қорли кунларда қийинчиликка дуч келиш турган гап. Шу боис маҳалла комитетлари имкониятлари билан чегараланмасдан, турли чораларни излаб ҳаракат қилмоқдалар. Бу борада айниқса, ҳашар жуда муҳим аҳамиятга эга бўлаяпти.

Зебо Шамсутдинова номидаги маҳалла аҳолиси кўпинча ишларни ана шу йўл билан амалга оширмоқда. Ариқлар ковланяпти, қурилиш ишлари биргаликда қилинмоқда. Кам таъминланган, қаровчиси йўқ, ночор оилаларга ҳам маҳалла аҳли ёрдам беряпти.

— Энг муҳими, маҳалла уюшқоқ, аҳил бўлиши керак. Шунда ҳар қандай муаммони осонликча бартараф этиш мумкин, — дейди маҳалла комитетининг раиси Исмоил Одилов. — Бизда шундай. Одамлар бир-бирини қўллаб-қувватлайди. Ҳокимлик берган ёрдам билан чегараланмасдан ёки ёрдам беришни кутиб ўтирмасдан ўзимиз биргаликда ҳаракат қилмоқдамиз. Ҳозир маҳалламиз учун қишки чойхона ва тўй ўтказадиган жой қуряпмиз. Маблағ ва қурилиш ашёларининг бир қисмини ўз жамғармамиздан олдик. Бундан ташқари маҳалламизда олтита боқувчиси йўқ, ёлғиз кишилар истиқомат қилади. Уларнинг ҳолидан тез-тез хабардор бўлиб, баҳоли қудрат ёрдамимизни аямаймиз. Уйларини маҳалла-кўй, қўни-қўшнилар биргаликда таъмирдан чиқариб беряпмиз.

Янгиобод даҳасининг Миршаропов маҳалласида ҳам худди шундай ишлар қилинмоқда. Айриев кўчасида истиқомат қилувчи нафақахўр, ёлғиз аёл Турсуной Халилова маҳалладошларининг кўрсатган беминнат ёрдамидан хурсанд.

— Мен маҳалладан мингдан-минг розиман, — дейди онахон. — Яхши-ёмон кунларимга мана шулар бакор келишяпти. Уйимга ичимлик суви, канализация қувурларини ўтказиб беришди. Аммо қиш яқинлашаётган бир пайтда қўшнимиз билан ўртамиздаги деворнинг устини ёпишга тунука керак. Буни сўраб маҳалла комитетининг раиси Саидакбар акага айтишга истиҳола қиляпман. Ўзлари эса анчадан бери хабар олмаяпти.

Туманнинг бошқа маҳаллаларида ҳам қишга тайёргарлик ишлари имкониятга қараб амалга оширилмоқда. Ҳар ҳолда ҳар бир маҳаллада ҳаракат бор. «Ҳаракатда — баракат», дейди халқимиз. Кўпчилик билан аҳил бўлиб қилинган иш унумли ва баракали бўлади. Бу йўлдаги муаммолар ҳам ўз-ўзидан ҳал бўлаверади.

Назира ҚУРБОН қизи.

Миллий буюмларимиз

КЎРПА ВА КЎРПАЧА

Қайси бир ўзбек хонадонига кирманг тандир ёки танчаси бўлмаса ҳам лекин хонтахта, тахмонда сандиқ, унинг устида чиройли тахланган қават-қават кўрпа ва кўрпачаларни албатта учратиш мумкин.

Ўйлаб қарасак, кундалик турмушимизда ҳеч бир буюм кўрпача каби кўп қўлланилмайди. Унда ўтириб овқатланамиз, дам оламиз, меҳмон кутамиз, уни ёзиб тунда ухлаймиз. Ваҳоланки, стол ва стулда ўтириб овқатланиш мумкин. Аммо унда кўрпачанинг ўзига хос хосияти йўқ. Чунки киши столда ўтирганида оёқлар эгилдай тиззаларни кўтариб туриши керак бўлади. Бундай ҳолатда оёқда қон айланиши киши турганидаги каби жадал суръатда давом этади. Демак, оёқлар дам ололмайди. Бунинг оқибатида киши ёши ўтгани сари оёқда шиш пайдо бўлиши кузатилади, ундаги қон томирлари фаолиятининг бузилиши оқибатида киши бўғимларда туз йиғилиши каби хасталикларга чалинади. Кўрпача устига ўтирилганда эса оёқлар бемалол узатилади. Уларнинг дам олишига яхши шароит яратилади. Ҳозирги замон тиббиёт олимларининг маълумотларига кўра, киши чордана қуриб ўтирганида танада қон айланиши фаолияти бир маромда кечади, асаблар тинчланади, бел ва оёқларда бод касали пайдо бўлишининг олди олинади.

Бугунги кунда кўрпа ва кўрпачалардан у қадар кўп фойдаланмайдиган, уйида бор-йўғи уч-тўрт кўрпача бўлган оилалар ҳам учраб туради. Шунга кўра уларни қавийдиганлар ҳам тобора сийраклашиб бораётир. Қизларимиз орасида эса қўли ширин пазанда, қўли гул чеварлари кўп, аммо кўрпа қавишни эплайдиганлар йўқ ҳисоби. Бу юмуш эса камдан-кам онахонларнинг қўлидан келади. Шундай онахонлардан бири пойтахтимизнинг Акмал Икромов туманида истиқомат қилувчи Карима ая Эшхўжаевадир. Маҳалладаги тўй қилиш нияти бўлган инсон борки, аянинг эшигини тақиллатиб келади. Унинг эса қўли қўлига тегмайди.

— Кўрпа ва кўрпачалар азал-азалдан қизларимизнинг келинлик сарполари қаторида аъзозланиб келган, — дейди Карима ая. — Келиннинг уйи ҳам асосан улар билан тўлдирилган. Бугунги кунда тўртта кўрпа, тўртта кўрпача ва иккита ёстиқ билан қиз узатаётган оилалар ҳам бор. Ахир қўша-қўша стол-стул, каравот ва диванлар кўрпача ўрнини босолмайди-ку.

Карима ая қизлик чоғида Ўрта Осиё кабеллар ишлаб чиқариш бирлашмасида меҳнат қилган. Турмушга чиқиб фарзанд кўрди-ю, уйга боғланиб қолди. Тирикчилик қилиш тошдан қаттиқ замонлар эди. Онасидан ўрганган ҳунарни ишга солди. Аввалига болаларига жажжигина кўрпа ва кўрпачалар қавий бошлади. Сўнгра қўни-қўшнилар илтимосини ҳам рад этмайдиган бўлди. Бугунги кунда у нафақат ўз маҳалласидагилар, балки бошқа маҳалладан келганларнинг ҳам ҳожатини чиқармоқда. Ягона нияти қадим момолардан мерос бўлиб келаётган бу ноёб ҳунарни келажак авлодга — қизлари ва келинларига ўргатиб, ўз бурчини адо этиш.

Афсуски, Карима ая каби ҳунарли аёллар орамизда тобора камайиб бораётир. Баъзи аёллар кўрпанинг авра-астарини тикишни билишади-ю унга пахта солишга уқувсиз бўлишади. Иккала ишни билганлар эса кўрпа қавишни эплашолмайди. Маҳаллалар ёки турар-жой бошқармаларида ана шундай хотин-қизларни йиғиб, маълум бир жойда уларнинг фаолият кўрсатишлари таъминланса айни муддао бўлур эди. Бунда биринчидан, тўй қилиш тараддудида юрган кўпчиликнинг ҳожати раво бўлади. Иккинчидан, чевар хотин-қизларга ўзларини моддий томондан таъминлашларига имконият яратилади. Энг муҳими, миллий меросимизнинг бундай ноёб тури авлоддан-авлодга ўтишида қўйилган навбатдаги қадам бўлади.

Мажид РАҲИМОВ.

СУРАТДА: Карима ая иш устида.

Усмон Усмонов сурати.

• Спорт • Спорт • Спорт • Спорт • Спорт

ТОШКЕНТ ТАЭКВОН-ДО УСТАЛАРИНИ КУТМОҚДА

ШУ даврагача дўстлик ва биродарлик шаҳри дея атаб келинган. Тошкент, ажаб эмаски, яқин йиллар ичида Осиёнинг энг йирик спорт марказларидан бирига айланса. Сентябрнинг дастлабки кунлари бўладиган чемпионат шундай мулоҳаза юритмоққа имкон беради. Демак, таэквон-до тарихида илк бор уюштирилаётган бундай кенг кўламли мусобақага якка курашлар оламининг «отахонлари» ташриф буюриши шубҳасиз. Қароргоҳи пойтахтимизда жойлашган Халқаро таэквон-до тараққиёти марказининг хабарларига қараганда, чемпионатнинг фахрий меҳмонлари қаторидан генерал Чой Хон Хи, Осиё ва Тинч океани минтақаси федерациясининг президенти, Малайзиянинг ворисий шаҳзодаси Тенгки Мизан Зайнал Абид-

КИМ НИМАГА ҚОДИР?

ни ва кўплаб давлатларнинг миллий олимпия комитетлари раҳбарлари ўрин олишлари кутилмоқда. Албатта, Халқаро Олимпия комитети президенти Хуан Антонио Самаранчнинг юртимизга келиши чемпионатга ўзгача руҳ бағишлаши муқаррар эди, лекин ҳар бир дақиқа вақти ўтган йилиёқ режалаштириб қўйилгани сабабли беш ҳалқа рамзи туширилган тўғли ташкилот раҳбари етиб келолмаслигини айтиб узр сўрабдилар.

Хўш, чемпионатда қай бир мамлакат вакиллари ғолиб чиқиши, улар шарафига мадҳия янграши мумкин?

Аввало, Корея Халқ Демократик Республикаси спортчилари мусобақаларнинг энг ёрқин иштирокчилари бўлишлари, асосий кураш ҳам улар ўртасида бориши кутилмоқда. Таэквон-до ватани вакиллари ҳақида сўз борганда, дастлабки жаҳон чемпионатлари беихтиёр ёдга тушади. 70—80-йилларгача мутлақ чемпион бўлиб келган кореяликлар Осиё, Европадан ўзларига муносиб рақобатдошлар етишиб чиқаётганидан ҳавотирга тушиб йирик турнирлар арафасида мусобақа ўтказиш қоидаларига ўзгариш киритишни одат қилиб олгандилар. Албатта, бу вазиятдан чиқиб кетиш учун қулай имконият эмасди. Гарчи яна бир неча йил давомида кореяликлар ана шундай устомонликлар билан ғолибликни қўлдан бермай келган бўлсаларда, барибир қатор Осиё давлатлари маҳоратда уларни қувиб етганлари, баъзи бир жиҳатлардан, ҳатто ўзиб кетганларини тан олишга мажбур бўлгандилар. Лекин Тошкент чемпионатига таркибида Чанг Йонг Ок, Ким Сун Чоль, Ким Хай Йонг, Ким Йонг Сундек етук спорт усталари киритилган жамоа билан ташриф буюражак КХДР рақибларига кутилмаган «совғалар» ҳадя этиши мумкин (муқаррар).

Чемпионат жанговар санъати қадимга бориб тақаладиган Малайзия, Япония, Хитой, шунингдек Сингапур давлатлари вакиллари учун ўзларининг нималарга қодир эканликларини яна бир карра намойиш этиш имкони бўлса, мустақил равишда иштирок этаётган Қорақалпоғистон жамоаси, Қирғизистон, Тожикистон спортчилари учун эса синов, имтиҳон вазифасини ўтайди.

* *Тарихдан бир шингил*

ЎТМИШ ВА КЕЛАЖАК ОРАЛИҒИДА

Ер дея аталмиш сайёрамизда истиқомат қилувчи ҳар бир элат миллатнинг миллий қадриятлари ҳақида сўз борганда, биринчилар қатори унинг жанговар санъати тилга олинади. Филиппиннинг арвис, Бирманинг бандо, Малайзия, Индонезиянинг берсилат, Ҳиндистоннинг важрапаят ва важрамути, Япониянинг дзю-до, каратэ-до, айки-до, Хитойнинг у-шуси ана шундай бебаҳо жавоҳирлар жумласидандир. Бугун эса биз Кореянинг таэквон-до санъати хусусида сўз юритиш истагидамиз.

ОЁҚЛАР БИЛАН ҚИЛИЧБОЗЛИК

ЭРАМИЗ бошларида Корея ярим оролида уч мустақил давлат — Когурё, Пэкче ва Силла бунёд топди. Тахминан, эрамизнинг 500 йилларида Силла қироллари сулоласининг XXIV вакили Жин Хеунг олдига ёшларни маънавий ва жисмоний жиҳатдан тарбиялашни мақсад қилиб қўйган Хваранг-до номли ташкилот тузди. Хварангдонинг асосий ишлари миллий қадриятларга таянган ҳолда ёш авлодга ота-онага ҳурмат, миллатига фидойилик, дўстларга вафодорлик, мардлик, ҳақгўйлик, нозарур зулмкорликдан сақланишни сингдиришдан иборат бўлиб, унинг ажралмас қисмларидан бири Хваранг-до номли жанговар санъатни оммалаштириш эди. Мазкур жанг тури ўз ичига оёқ, қўл, тирсак, елка ва бош билан бериладиган зарбаларни олган бўлиб, айнан унга тегишли хусусиятлардан бири узун соч ўримини (баъзан кокилга рақиб терисини тилка-тилка қилиб ташлашга қодир махсус игналар қадаб қўйиладиларди) бош атрофида айлантирганча жанг олиб бориш эди.

Корея ярим оролида қуролсиз жанг санъатининг ривожланиши, тарқалишида, айниқса Хитойнинг, унинг фалсафий-этик қарашлари асосининг хизмати катта бўлди. Хитойлик монахлар бу ерга конфуционизм, буддизм билан бир қаторда маҳаллий аҳоли ўртасида субак номи билан машҳур бўлиб кетган, улар томонидан бойитилган шубаку яккакурашини олиб келдилар. Манжурлар, мўғуллар, японлар ва хитойликларга қарши олиб борилган тинимсиз жанглар замонавий таэквон-до «авлодлари»нинг янада сайқалланишига ёрдам берди. Тарихий манбаларга қулоқ тутсак, улар VII асрда Пэкче давлатини эгалламоқчи бўлган хитойларнинг қуролланмаган, лекин жанговар қўл санъатини мукаммал эгаллаган роҳиблар гуруҳи томонидан енгилгани тўғрисида ҳикоя қиладилар.

Айрим мутахассислар, таэквон-до техникасининг учдан бир қисми у-шу, учдан икки қисми каратэ-до ҳисобига бойиган дея эътироф этадилар ва маълум маънода ҳақдирлар. Чунки XVIII асрга, яъни Хитой билан бўлган муносабатларнинг узил-кесил узилгунига қадар Корея яккакурашлари бевосита ана шу қудратли давлат жанговар санъатлари таъсирида ривожланиб борган. Буни ҳеч ким инкор этолмайди. Лекин кейинги қарийб икки юз йил давомидаги мустақил тараққиёт даврида Корея якка курашларининг ўзига хос жиҳатлари, масалан, одам бўйи баробар баландликка сакраш ва ана шу ҳолатдан отлиқ рақибга зарба бериш усуллари, шаклланди. Афсуски, 1910 йилда бошланган Япония истилоси таэквон-до учун замин яратган барча миллий жанговар санъатлар танг-соо-до, конг-соо-до, квон-кун, таэ-соо, соо-бок (баъзи манбаларда улар бошқача кўринишда ёзилган бўлиши мумкин) кабиларнинг каратэ-до томонидан сиқиб чиқариб ташланишига, атоқли усталарининг қатағон қилинишига олиб келди (мозий гувоҳ, ҳар доим кучли миллат қарам халққа ўз санъати, маданияти, дини-ю тилини зўрлик билан сингдиришга уринган). Бу ҳолат иккинчи жаҳон уруши тугагунга қадар давом этди.

ГЕНЕРАЛНИНГ САЛБ ЮРИШИ

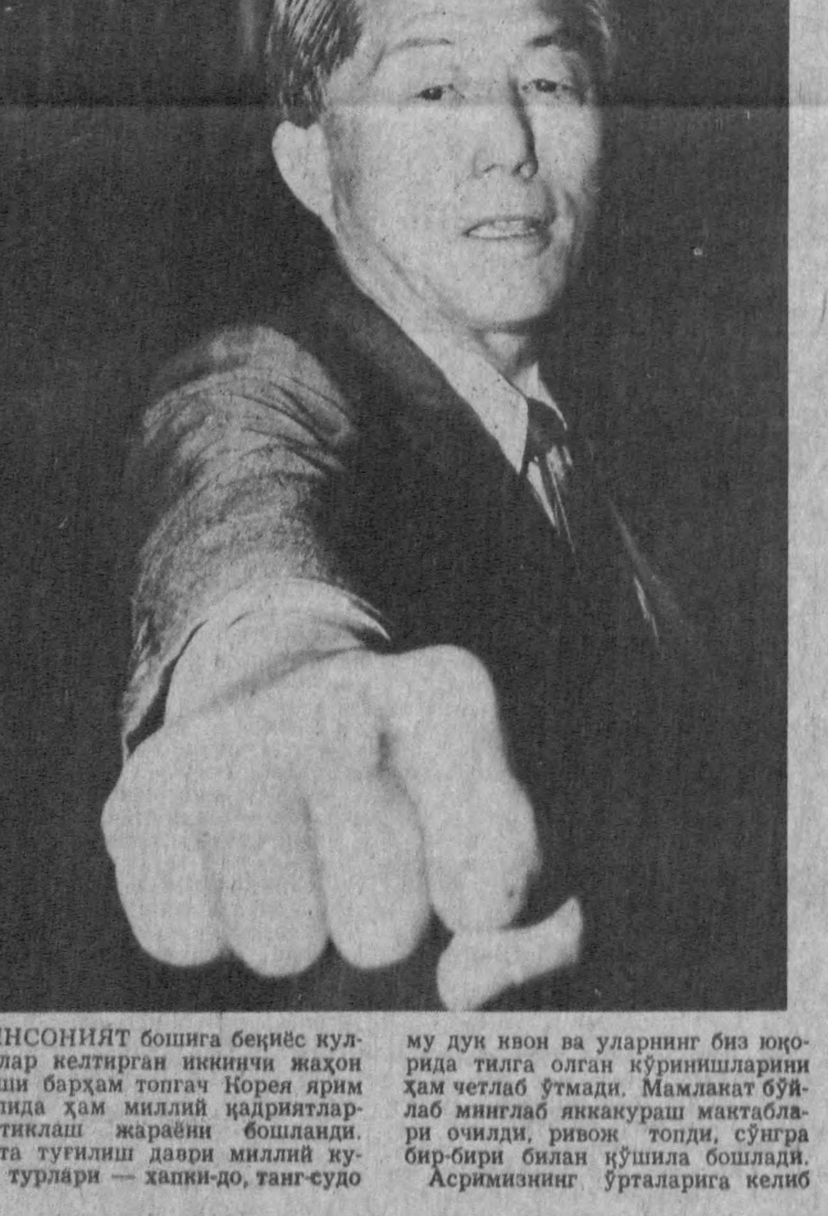

ИНСОНИЯТ бошига беқиёс кулфатлар келтирган иккинчи жаҳон уруши барҳам топгач Корея ярим оролида ҳам миллий қадриятларни тиклаш жараёни бошланди. Қайта туғилиш даври миллий кураш турлари — хапки-до, танг-судому дук квон ва уларнинг биз юқорида тилга олган кўринишларини ҳам четлаб ўтмади. Мамлакат бўйлаб минглаб яккакураш мактаблари очилди, ривож топди, сўнгра бир-бири билан қўшила бошлади.

Асримизнинг ўрталарига келиб кореялик генерал, узоқ йиллар давомида Японияда каратэ-до сирларини қунт билан ўрганган Чой Хон Хи (ёки Чой Кон Хи) япон ва Корея жанговар санъат турларининг тўққизта йирик ва кўплаб майда мактабларини бирлаштириш натижасида янги яккакураш турини яратди. 1955 йили ўтказилган тилшунослар, спортчилар, тарихчиларнинг махсус йиғинида эса унга «таэквон-до» номи берилди. Мазкур ибора асосига «таэ» — «оёқ», «квон» — «қўл» ва «до» — «йўл, камолот йўли» жумлалари сингдирилган, мазмунан эса уни «оёқ ва қўл ёрдамида жанг олиб бориш санъати» дея ўгириш мумкиндир.

Таэквон-до қисқа давр ичида жуда оммавийлашиб кетди, бу ҳолат бир жиҳатдан қадимий корейс яккакурашлари шуҳратига путур етказди. Нафақат ўз ерида, балки халқаро майдондаги салб юришини муваффақиятли бошлаган таэквон-додан фарқли ўлароқ, улар билан шуғулланувчилар сони кескин камайди. Таэквон-догагина хос хусусиятлар — оёқ билан зарба беришга жуда катта эътибор берилиши, сакраш техникасининг жозибадорлиги, буюмларни қўл, оёқ ёрдамида синдиришнинг каратэ-додагидан фарқли ўлароқ асосий ўринга олиб чиқилгани, айниқса, баскетбол ҳалқаси баландлиги ва унданда юқорироқдаги, камида уч метр узоқликда жойлашган нишонни тўсиқлар устидан сакраб ўтиб синдириш ёшларнинг қалбини забт этди. Бунда жароҳатларнинг кўп бўлиши ҳам унга бўлган қизиқишни сўндиролмади, аксинча, бир неча ўн йил ичида таэквон-до ихлосмандларининг сони миллиондан ошиб кетди. Гарчи таэквон-до 1977 йилга келибгина ўзининг ҳозирги кўринишига эга бўлган эрсада, корейс яккакураш мактабларини бирлаштириш ҳақидаги масалага бағишланган биринчи йиғин 1946 йилдаёқ ўтказилган эди. 1960 йили Корея таэквон-до ассоциацияси тузилгани эълон этилди. 1973 йили Куккивонда Халқаро таэквон-до маркази очилди ва жаҳон таэквон-до федерацияси тузилди. Шу йилиёқ биринчи жаҳон чемпионати ўтказилди. Лекин бу даврга келиб таэквон-до ҳам Корея каби иккига бўлиниб кетганди.

БИР ОЛМАНИНГ ЖУФТ ПАЛЛАСИ

КОРЕЯ ярим оролининг Шимолий ва Жанубий давлатларга ажралиши таэквон-дода ҳам икки йўналишни юзага келтирди. Юқорида тилга олганимиз — жаҳон таэквон-до федерацияси (ВТФ) Жанубий Кореяда тузилди, унга юздан ортиқ давлат аъзо бўлиб кирди, дастлабки дунё биринчиликлари ҳам мазкур ташкилот байроғи остида ўтказилди. Кейинроқ, 1973 йили яна бир йирик ташкилот Шимолий Кореяда тузилди, у Халқаро таэквон-до федерацияси номини олди. Ҳар икки йўналиш ҳалигача рақобатдошлик қилиб келаётган бўлса-да, улар бир-биридан кескин фарқ қилмайди. ИТФда ҳам, ВТФ да ҳам зарбалар бериш, ҳимояланиш, расмий машқлар мажмуи, буюмлар синдириш мавжуд, мусобақаларда спортчилар кўкрак, бош, оёқ орасини ҳимоя қилувчи қопламалар кийишлари шарт. Жанубий таэквон-до йўналишидан шимолийсининг фарқи фақатгина мусобақа ўтказиш тартибида кўриниши мумкин, яъни ВТФ қоидаси бўйича спортчиларга жанг пайтида рақибига бемалол зарба беришларига (тўла контакт) рухсат этилади, шунинг учун ҳам нокаут, нокдаун кўп учрайдиган ҳол. ИТФ қоидаси бўйича эса рақиблар жуда юмшоқ, бир-бирига жароҳат етказмасдан «ишлашлари» лозим. Зарба рақиб танасига бир неча сантиметр қолганда тўхтатилади. Рақибга жароҳат етказган, ётганда урган, бел қисмидан пастига зарба берган спортчига жарима солинади ёки мусобақадан четлатилади.

Таэквон-до аллақачон Олимпиада ўйинлари қаторидан жой олиши мумкин эди, лекин Шимолий ва Жанубий йўналишлар ўртасида рақобатнинг ўта кескинлиги бу масаланинг ижобий ҳал бўлишига тўсқинлик қилиб турибди. Лекин нима бўлганда ҳам Кореянинг таэквон-до жанговар санъати қитъалар оша ўзининг миллионлаб мухлисларн, ихлосмандларини орттирмоқда. Осиё ва Тинч океан минтақаси давлатларининг 1-чемпионатини қабул қилиш арафасида турган Ўзбекистон, жумладан Тошкент шаҳри бундан мустасно эмас. Бу ҳақда келгуси мақоламизда ҳикоя қиламиз.

ОЛИЙ ЛИГА ЖАМОАЛАРИ ЎРТАСИДА ЎЗБЕКИСТОН 2-ЧЕМПИОНАТИ ИККИНЧИ ДАВРА ЎЙИНЛАРИ

17-тур: 26 август — пайшанба

«Пахтакор» — «Нурафшон»
«Янгиер» — «Сўғдиёна»

27 август — жума

«Политотдел» — «Орол»
«Динамо» — МҲСК
«Шифокор» — «Навбаҳор»
«Нефтчи» — «Чирчиқ»
«Наврўз» — «Трактор»
«Кушон» — «Темирйўлчи»

18-тур: 30 август — душанба

«Политотдел» — «Нурафшон»
МҲСК — «Янгиер»
«Сўғдиёна» — «Динамо»
«Шифокор» — «Кушон»
«Нефтчи» — «Трактор»
«Наврўз» — «Чирчиқ»
«Навбаҳор» — «Темирйўлчи»

31 АВГУСТ — 7 СЕНТЯБРЬ

ЎЗБЕКИСТОН МИЛЛИЙ ОЛИМПИЯ ВА ЁШЛАР ТЕРМА ЖАМОАЛАРИНИНГ ЎРТОҚЛИК УЧРАШУВЛАРИ

2 сентябрь — пайшанба

ЎЗБЕКИСТОН КУБОГИ ЖАВОБ ЎЙИНЛАРИ

1/4 финал

«Нефтчи» — «Трактор»

3 сентябрь — жума
1/4 финал

«Наврўз» — «Навбаҳор»
«Пахтакор» — «Динамо»

19-тур. 7 сентябрь — сешанба

«Шифокор» — «Пахтакор»
«Темирйўлчи» — МҲСК

8 сентябрь — чоршанба

«Орол» — «Навбаҳор»
«Нурафшон» — «Кушон»
«Трактор» — «Сўғдиёна»
«Чирчиқ» — МҲСК
«Динамо» — «Нефтчи»
«Янгиер» — «Наврўз»

20-тур: 10 сентябрь — жума

«Политотдел» — «Шифокор»

11 сентябрь — шанба

«Орол» — «Кушон»
«Нурафшон» — «Навбаҳор»
«Пахтакор» — «Темирйўлчи»
«Сўғдиёна» — «Чирчиқ»
«Динамо» — «Наврўз»
«Янгиер» — «Нефтчи»

12 сентябрь — якшанба

МҲСК — «Трактор»

21-тур: 17 сентябрь — жума

«Кушон» — «Пахтакор»

18 сентябрь — шанба

«Трактор» — «Янгиер»
«Чирчиқ» — «Динамо»
«Шифокор» — «Орол»
«Темирйўлчи» — «Нурафшон»
«Нефтчи» — МҲСК
«Наврўз» — «Сўғдиёна»
«Навбаҳор» — «Политотдел»

22-тур: 21 сентябрь — сешанба

«Трактор» — «Динамо»
«Чирчиқ» — «Янгиер»
«Шифокор» — «Нурафшон»
«Темирйўлчи» — «Орол»
«Нефтчи» — «Сўғдиёна»
«Наврўз» — МҲСК
«Навбаҳор» — «Пахтакор»

22 сентябрь — чоршанба

«Кушон» — «Политотдел»

22-28 СЕНТЯБРЬ ЎЗБЕКИСТОН МИЛЛИЙ, ОЛИМПИЯ ВА ЁШЛАР ТЕРМА ЖАМОАЛАРИНИНГ ЎРТОҚЛИК УЧРАШУВЛАРИ

23-тур: 28 сентябрь — сешанба

«Пахтакор» — «Наврўз»
«Кушон» — «Трактор»

29 сентябрь — чоршанба

«Орол» — «Динамо»
«Нурафшон» — «Янгиер»
«Политотдел» — «Нефтчи»
МҲСК — «Шифокор»
«Сўғдиёна» — «Темирйўлчи»
«Навбаҳор» — «Чирчиқ»

24-тур: 2 октябрь — шанба

«Орол» — «Янгиер»
«Нурафшон» — «Динамо»
«Политотдел» — «Наврўз»
«Шифокор» — «Сўғдиёна»
«Темирйўлчи» — МҲСК
«Навбаҳор» — «Трактор»

3 октябрь — якшанба

«Пахтакор» — «Нефтчи»
«Кушон» — «Чирчиқ»

25-тур: 8 октябрь — жума

МҲСК — «Пахтакор»
«Сўғдиёна» — «Политотдел»

9 октябрь — шанба

«Динамо» — «Темирйўлчи»
«Янгиер» — «Шифокор»
«Нефтчи» — «Навбаҳор»
«Наврўз» — «Кушон»

10 октябрь — якшанба

«Трактор» — «Орол»
«Чирчиқ» — «Нурафшон»

26-тур: 11 октябрь — душанба

МҲСК — «Политотдел»

12 октябрь — сешанба

«Политотдел» — «Сўғдиёна»
«Динамо» — «Шифокор»
«Янгиер» — «Темирйўлчи»
«Нефтчи» — «Кушон»
«Наврўз» — «Навбаҳор»

● Спорт янгиликларини «Тошкент оқшоми»нинг спорт шарҳловчиси Шуҳрат ЗОКИРОВ тайёрлади.

Муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

«УЗВИДЕОЭЛЕКТРОНИКА» ҚЎШМА КОРХОНАСИНИНГ

ТУРИСТИК БЮРОСИ

ЎЗИНИНГ ДОИМИЙ ВА ЯНГИ МИЖОЗЛАРИГА

«БАҲОР» ресторани ва Тўйтепа автостанциялари оралиғида жойлашган Охунбобоев кўчаси, 2-уйда

ЎЗ ФАОЛИЯТИНИ ДАВОМ ЭТТИРАЁТГАНЛИГИНИ

МАЪЛУМ ҚИЛАДИ

ВА ҚИЗИҚАРЛИ ТУРИСТИК САЁҲАТЛАРГА

ТАКЛИФ ЭТАДИ

Энг экзотик мамлакатлар: Ҳиндистон, Бирлашган Араб Амирликлари, Эрон, Туркия, Малайзия — Сингапур, Таиланд, Исроил, АҚШ, Польша, Хитойга зарур бўлган чет эл ҳужжатларини расмийлаштириб бериш билан.

БИЗНИНГ МАРШРУТЛАРИМИЗ БЎЙИЧА САФАРГА ЧИҚСАНГИЗ:

Самарқанд, Бухоро, Туркистон, Қўқон — Ҳамзаобод (3 кун), УРГАНЧ-ХИВА, АЛМАТИ (5 кун) даги дунёга машҳур маданият ёдгорликларини зиёрат қилишингиз мумкин.

Жонажон ўлкамизнинг хушманзара жойларида: «ЯНГИОБОД», «ЧИМЁН» туристик базаларида, «КУМУШКОН» дам олиш уйида (3—5 кун) ҳордиқ чиқарасиз.

Чорвоқ, Тошкент денгизи, Чимён, Юсуфхонага бир кунлик саёҳат уюштирилади.

Ҳар жума, сешанба ва чоршанба кунлари ЖАРКЕНТ (Панфилов)га тижорат сафарлари уюштирилади.

Ўзбекистон Республикасининг мустақиллиги кунига бағишланиб тижорат ташкилотлари ва муассасалари учун Тошкент оқшоми гўзаллигини томоша қилиш билан бирга ресторан ва кафеларда дам олиш кечаларини ташкил қиламиз, шунингдек, турли хил банкетлар ташкилотларни таништиришларни ўтказамиз.

Мактаб ўқувчилари учун шаҳримиз бўйлаб экскурсиялар ташкил қилиниб, ботаника боғи, ҳайвонот боғи, музейлар, отчопар, меъморлик ёдгорликлари зиёрат қилинади. Тошкент атрофига бир кунлик саёҳат уюштирилади.

Қаерда ҳордиқ чиқаришингизни аниқланг, биз эса Сизга уни ташкил этишда кўмаклашамиз.

Мулоқот телефонлари: 66-63-12, 33-36-68, 67-93-35.

«АЛПОМИШ» СПОРТ САРОЙИ

ҲАҚИҚИЙ ШАРҚ КУРАШИ ИШҚИБОЗЛАРИНИ ОСИЁ ВА ТИНЧ ОКЕАНИ МАМЛАКАТЛАРИНИНГ БИРИНЧИ ЧЕМПИОНАТИГА

ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Турнир 3—5 сентябрь кунлари ўтказилади. Соат 9.00 дан бошланади.

Чипталарни спорт саройи кассаларидан сотиб олишингиз мумкин.

ТУРНИРДА ЖАҲОН ВА МИНТАҚА БИРИНЧИЛИКЛАРИНИНГ ЧЕМПИОНЛАРИ ВА СОВРИНДОРЛАРИ, ЖАҲОННИНГ ЭНГ КУЧЛИ ТАЭКВОНДОЧИЛАРИ ҚАТНАШАДИ.

ЎРТА ОСИЁ ВА ҚОЗОҒИСТОН ХАЛҚЛАРИНИНГ ТАРАҚҚИЁТИ ВА ҲАМКОРЛИК ҚИЛИШИГА КЎМАКЛАШАДИГАН ХАЛҚАРО УЮШМА

Қуйидаги ходимларни тайёрлайдиган ва қайта ТАЙЁРЛАЙДИГАН

ПУЛЛИК КУРСЛАР

ТАШКИЛ ҚИЛАДИ

Ҳокимиятларнинг менежерлари,
қўшма корхоналарнинг менежерлари,
солиқ инспекторлари,
аудит.

МАШҒУЛОТЛАР 1993 ЙИЛ 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНИБ, КУНДУЗГИ, КЕЧКИ ВА СИРТҚИ БЎЛИМДА 3, 6 ва 10 ОЙ ДАВОМ ЭТАДИ.

ҲАР БИР ГУРУҲДА 15 ТАДАН ТИНГЛОВЧИ Б[illegible]ЛАДИ.

Дарс ўтиш учун Ўзбекистон Республикаси, МДҲ, чет элларнинг энг яхши мутахассислари жалб қилинадилар.

Курсни битирганларга диплом берилади ва улардан энг қобилиятлилари иш билан таъминланадилар.

Тилни чуқур ўрганишни хоҳловчилар учун кўп босқичли курслар очилади: ИНГЛИЗ, ЎЗБЕК, АРАБ тиллари ЎҚИШ 2 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

ЎҚИШ МУДДАТИ 6 ОЙ.

Гуруҳлар билим даражаси ва ёшига қараб тузилади.

Ўқишни битирганларга белгиланган намунадаги гувоҳнома берилади.

МАШҒУЛОТЛАРНИ ЮҚОРИ МАЛАКАЛИ ЎҚИТУВЧИЛАР, ҲАМДА ЧЕТ ЭЛЛИКЛАР ОЛИБ БОРАДИЛАР.

Олий ва ўрта махсус ўқув юртларига кирувчилар учун тест синовларига тайёрлайдиган гуруҳларга тингловчилар қабул қилинади.

Гуруҳларда таълим ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Машғулотлар гуруҳлар тўлгандан сўнг бошланади ва тингловчилар учун қулай вақтда ўтказилади.

Манзилимиз: 700100, Тошкент шаҳри, Бобур кўчаси, 45-уй (42, 48-хоналар).

Маълумот олиш учун телефонлар: 53-36-08, 53-33-74, 53-36-34.

Тошкент Давлат университети томонидан Умар Зафарович Ҳакимов номига берилган 070368 сонли йўқолган ДИПЛОМ БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкент оқшоми

МУАССИСЛАР: Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва «Тошкент оқшоми» журналистларининг жамоаси

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот комитетида рўйхатга олинган. Рўйхат сони — 000101.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР: хатлар — 33-29-70; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича 32-81-42, 32-55-34, 33-56-67.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Ҳажми — 2 босма табоқ. Офсет. Қоғоз бичими А — 2. Нашр кўрсаткичи 64690.

■ Босмага бериш вақти 11.30

■ Босмага берилди 11.30 Ўзбекистон Республикаси Президенти Маҳкамасининг Ишлар бошқармаси ҳузуридаги «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. 1 2 3 4 5 6

Буюртма Г—484. 18169 нусхада